

2^e Tussenrapportage 2023

COLOFON

uitgave	het college van burgemeester en wethouders van Nissewaard
redactie	team Financiën
bezoekadres	Raadhuislaan 106 3201 EL Spijkenisse
postadres	Postbus 25 3200 AA Spijkenisse
telefoon	14 0181
website	www.nissewaard.nl
e-mail	gemeente@nissewaard.nl
uitgave datum	december 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord en Leeswijzer.....	3
Beleidsmatige samenvatting	5
Financiën	
Financiële samenvatting.....	15
Financiën onderwerpen	18
Financieel programmaoverzicht.....	31
Sociaal Domein	32
Paragraaf	
Bedrijfsvoering	45
Financiering	47
Bijlagen	
Bijlage 1 Administratieve correcties.....	48
Bijlage 2 Stand Algemene Reserve	54
Bijlage 3 Investerings	55
Bijlage 4 Winterplan	65

Voorwoord en Leeswijzer

In deze tussenrapportage komen achtereenvolgens aan de orde:

- Beleid
- Financiën
- Sociaal Domein
- Paragrafen
- Bijlagen

In het kort wordt hierna aangegeven, wat u onder bovenstaande zaken kunt verwachten.

Beleidsmatige samenvatting

In dit hoofdstuk wordt u op hoofdlijnen geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het beleid. Daarbij is uitgegaan van de speerpunten van de te realiseren activiteiten.

Financiën

- Financiële samenvatting
De grootste en belangrijkste afwijkingen worden hier gepresenteerd.
- Financiële onderwerpen
Een cijfermatige presentatie van de resultaten per programma, opgesplitst in lasten, baten en reserves. Dit overzicht geeft een totaalbeeld van het financiële resultaat en de opbouw hiervan (baten, lasten en reserves) over de programma's.
- Programmaoverzicht
Een cijfermatige presentatie van de resultaten per programma, opgesplitst in lasten, baten en reserves. Dit overzicht geeft een totaalbeeld van het financiële resultaat en de opbouw hiervan (baten, lasten en reserves) over de programma's.

Sociaal Domein

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op:

- De afwijkingen binnen het sociaal domein, onderverdeeld naar de zes thema's.
- De gevolgen voor de stelpost en de reserve sociaal domein.
- De afwijkingen binnen de centrumtaken.
- De gevolgen voor de stelpost centrumtaken en de reserve centrummiddelen.

Paragrafen

- Bedrijfsvoering
Hier wordt informatie gegeven over het onderwerp rechtmatigheid en de analyse van de personele lasten (p-lasten).
- Financiering
Het vermelden van de belangrijkste afwijkingen en/of ontwikkelingen, op het terrein van de financieringsfunctie van de organisatie, die gedurende het jaar hebben plaatsgevonden.

Bijlagen

De bijlagen betreffen:

Bijlage 1: de administratieve correcties

Bijlage 2: de stand algemene reserve

Bijlage 3: de investeringen

Bijlage 4: Winterplan

Beleidsmatige samenvatting

Inleiding

Daar waar de coronacrisis in 2022 nog veel aandacht vroeg zijn het nu vooral de energiecrisis, woningcrisis, stikstofcrisis, asielcrisis en inflatiecijfers die hun weerslag hebben op het gemeentelijke beleid en de financiën.

De energiekosten zijn sinds de oorlog in Oekraïne gestegen, maar ook de boodschappen zijn voor iedereen een stuk duurder geworden. Om kwetsbare inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties te ondersteunen is daarom eind 2022 gestart met het Winterplan waarbij diverse regelingen in het leven zijn geroepen om deze groepen in onze samenleving te ondersteunen. De bestemmingsreserve die eerder voor de corona maatregelen was gereserveerd, kon hiervoor worden ingezet. In bijlage 4 van deze 2^e Tussenrapportage wordt u op de hoogte gebracht van de stand van zaken met betrekking tot dit Winterplan.

De inflatie uit zich niet alleen in duurdere boodschappen, maar zorgt er ook voor dat toegekende budgetten en investeringskredieten van onze gemeente onder druk komen te staan. Niet alleen de energiekosten zijn gestegen, maar bijvoorbeeld ook de kosten van het onderhoud van wegen en bruggen, afvalverwerking, personeelskosten en het onderhoud en verduurzaming van vastgoed.

Nissewaard staat voor uitdagingen zoals de vervangings- en onderhoudsopgaven in de publieke buitenruimte, onze gemeentelijke accommodaties en de onderwijshuisvesting. Ook wordt er gewerkt aan de veiligheid, duurzaamheid, bereikbaarheid en de herstructurering/verbetering van onze wijken. Binnen het Sociaal Domein staat de zorg voor inwoners die ondersteuning nodig hebben centraal.

Onderstaand wordt u op hoofdlijnen geïnformeerd over de voortgang/afwijkingen van de beleidsuitvoering in 2023. Daarbij is uitgegaan van de speerpunten van de te realiseren activiteiten zoals opgenomen in de begroting 2023 (wat gaan we daarvoor doen) en het coalitieakkoord.

Bestuur en dienstverlening

Tweede Kamerverkiezing

De vervroegde Tweede Kamerverkiezing vindt plaats op 22 november 2023. Deze verkiezing was niet voorzien en vraagt veel extra inspanning.

Door de inzet van meer stembureaus hebben de kiezers voldoende mogelijkheden om te stemmen in een stembureau naar keuze. Dat zal tevens een positief effect hebben op de wachttijd bij de stembureaus. Verder wordt ingezet op het verder verbeteren van het telproces (meer ambtelijke inzet).

Dienstverlening

We liggen op schema met de uitvoeringsagenda 2023 op basis van de visie Dienstverlening en het coalitieakkoord:

- de plannen van aanpak voor de digitale toegankelijkheid en begrijpelijkheid worden begin november 2023 opgeleverd, waarna de implementatie kan starten.

- er worden gesprekken gevoerd met leveranciers voor een nieuw Content Management Systeem (CMS) voor de website nissewaard.nl;
- de inbreng van de raad op de visie op lokale inclusie wordt in de themaraad van 28 november besproken. De Adviesraad Sociaal Domein is betrokken in de voorbereiding;
- er worden passende afspraken gemaakt over de dienstverlening (website, brieven en participatieleidraad) voor de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024;
- de impact van de Wet modernisering elektronische bestuurlijk verkeer (WMEBV) wordt in kaart gebracht op basis van een inventarisatie naar de inzet van (digitale) kanalen.

Schoon, heel en veilig

Accommodaties en parkeren

Gemeentelijk vastgoed faciliteert het behalen van gemeentelijke beleidsdoelstellingen en wettelijke verplichtingen.

In 2023 is verder invulling gegeven aan de landelijke vastgestelde ambitie om met betrekking tot de verduurzaming van het vastgoed vanaf 2030 55 % CO₂ reductie gerealiseerd te hebben op weg naar 0% uitstoot in 2050.

In 2023 zijn de eerste resultaten zichtbaar geworden van de in 2022 afgeronde fase 1 en deels uitgevoerde fase 2 van de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. De maatregelen in de eerste fase hebben er voor gezorgd dat in de verduurzaamde panden het elektraverbruik met - 51% is gedaald. Het gasverbruik is daarnaast met -7% gedaald. De CO₂-uitstoot is met 149.472 kg verminderd. Dit komt ongeveer overeen met de opgenomen CO₂ van 6.000 bomen.

Een belangrijke stap in de verdere verduurzaming van het eigen vastgoed is dat de betreffende verduurzamingsmaatregelen uitgelijnd zullen gaan worden met de meerjaren onderhoudsplannen op pandniveau, waardoor verduurzaming en planmatig onderhoud integraal worden opgepakt. Hier is in 2023 mee gestart en zal ook in 2024 (zoveel mogelijk) verder uitvoering aan worden gegeven.

Ook in 2023 is op het maatschappelijk deel van de vastgoedportefeuille gekeken naar de aansluiting van de panden/complexen bij de beleidsmatige behoefte aan vierkante meters. Zo zijn voor de verhuur van gebouwdeel B van het Stadhuis vergaande gesprekken gevoerd met kandidaat huurders en is al een intentieovereenkomst opgesteld. Ook is de verbouwing van het gebouw aan de M.A. de Ruijterstraat in het centrum van Spijkenisse verder voorbereid, zodat deze begin 2024 kan starten. Het optimaliseren van de huisvesting van huurders/gebruikers draagt bij aan een efficiënte inzet van het beschikbare vastgoed en de daarbij noodzakelijke financiële instandhoudingsmiddelen. Verder is aan de Voorstraat een winkelobject verkocht en is een verkooptraject opgestart voor een bedrijfsobject aan de Newtonweg.

Tot slot is voor het Parkeren een belangrijk thema uit het coalitieakkoord het "Gastvrij parkeren". Een van de maatregelen die hier een bijdrage aan levert is het in 2023 uitgerolde kenteken parkeren voor de parkeergarages die tot het gemeentelijk vastgoed behoren.

Duurzaam ontwikkelen en wonen

Duurzaamheid 2023-2026

Met het vastgestelde programmaplan Duurzaamheid 2023-2024 geven we in de tweede fase verder invulling aan onze ambities ten aanzien van een Duurzaam Nissewaard: In 2050 is

Nissewaard energieneutraal, aardgasvrij, klimaatbestendig, waterrobuust en circulair. De focus voor 2023 en 2024 ligt bij het uitvoeren van wettelijke- en gesubsidieerde taken van het klimaatakkoord en het Rijk en aan het scheppen van de randvoorwaarden en de ijkpunten om tot een duurzaam Nissewaard te komen. In 2023 is ingezet op een adequate samenwerking tussen de lijnorganisatie van het ruimtelijke domein en het programma Duurzaamheid. De verbreding is ook ingezet naar het sociaal domein. Dit is in lijn met de ambitie van Nissewaard om opgaven centraal te stellen.

Wettelijke verplichtingen en/of gesubsidieerd door rijk of provincie:

- Het ontwikkelen van een circulair ambachtscentrum;
- Het uitvoeren van het actieplan circulair inkopen;
- Uitvoeren van de Regionale Energie Strategie;
- Uitvoeren van de projecten in de zoekgebieden van de Regionale Energie Strategie;
- Het opstellen van, het vaststellen van en uitvoering geven aan wijkwarmteplannen;
- Het herijken en concretiseren van de Warmtetransitievisie;
- Uitvoeren van het actieplan Energiearmoede;
- Huishoudens met energielabels D/E/F/G stimuleren te isoleren door financiële ondersteuning, advisering en ontzorging.

Randvoorwaardelijk om ambities 2026 haalbaar te maken:

- Het implementeren van de Landelijke maatlat groene klimaatadaptieve bebouwde omgeving in de organisatie;
- Het uitvoeringsplan klimaatbestendige openbare ruimte opstellen en gaan uitvoeren;
- Opgave van Nissewaard verkennen op een klimaatbestendig stedelijk watersysteem en waterbalans;
- Bodemdaling op Voorne-Putten in kaart brengen;
- Opstellen van een strategie op zon op daken en parkeerplaatsen en deze uitvoeren;
- Onderzoek doen naar duurzame warmtebronnen en of deze gekoppeld kunnen worden aan een warmtenet voor Spijkenisse;
- Bewustwording over energiebesparing bij inwoners realiseren;
- Energieadvies voorzien voor inwoners;

Inspanningen in relatie tot het coalitieakkoord:

- Het uitvoeren van het actieplan groene tuinen om inwoners te stimuleren om een groene klimaatadaptieve leefomgeving te creëren;
- Het verduurzamen van bedrijven en bedrijventerreinen.

Om uitvoering te geven aan de totale opgave met betrekking tot duurzaamheid (via programmaplan Duurzaamheid 2023-2024 én lijnactiviteiten) ontvangt de gemeente Nissewaard middelen vanuit het rijk die bestemd zijn om uitvoering te geven aan het klimaatakkoord. Deze middelen zijn tot en met 2030 structureel. Opgemerkt dient te worden dat het vinden van personeel een uitdaging is. Veel gemeenten gaan nu na het beschikbaar komen van Rijksmiddelen en de steeds zichtbare impact van klimaatverandering werven. Elke gemeente vist in dezelfde vijver.

Omgevingswet

Op 14 maart 2023 is bekend geworden dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking treedt. Daardoor heeft de afgelopen periode de focus gelegen op het afronden van de minimale acties die benodigd zijn, waarbij afgeronde acties en werkzaamheden vanuit de

Programmaorganisatie zijn overgedragen naar de lijnorganisatie. Via de raads werkgroep Omgevingswet is de raad betrokken bij de werkzaamheden.

Bereikbaarheid

Om prettig te kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren, is een goede bereikbaarheid van groot belang. Maar Nissewaard ligt op een eiland en dat zorgt regelmatig voor (nieuwe) uitdagingen. Daarom zal geïnvesteerd worden in bereikbaarheidsmaatregelen.

Naast de externe ontsluiting van Nissewaard zijn er ook lokale opgaven die aandacht vragen. Zoals verkeersveiligheid, fietsgebruik en openbaar vervoer. Daarnaast is er een lobby gestart met als doel een aansluiting op de A4-zuid.

Met aanstaande renovaties van bruggen en tunnels wordt aandacht gevraagd voor maatregelen bij de wegbeheerders (Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat). Daarbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de bereikbaarheid van de hulpdiensten. Communicatie over deze renovaties krijgt ook veel aandacht.

Sterke ov-knooppunten zijn van belang. Er wordt naar gestreefd het openbaar vervoer zo goed mogelijk in stand te houden. Als het voortbestaan van lijnen wordt bedreigd, worden er mogelijkheden voor maatwerk onderzocht. Hierover wordt tijdig en duidelijk gecommuniceerd. Per 1 januari 2024 zullen vaste buslijnen terugkeren in de spits op werkdagen, naast de continuering van de Spijkhopper, aangezien de financiële middelen in het OV na corona niet toereikend zijn voor een vaste dienstregeling gedurende de gehele dag. De nachtmetro is afgelopen periode een succes gebleken en willen we behouden.

Wij stimuleren het fietsgebruik van onze inwoners. We realiseren goede fietsverbindingen en anticiperen op toenemende drukte op fietspaden, zoals de vernieuwing van het Trambaanpad. Hoofdroutes en ontsluitingswegen voor de fiets worden zoveel mogelijk in zogenaamd rood asfalt aangelegd. Fietsverbindingen willen we verder ondersteunen door voldoende voorzieningen zoals laadpunten voor elektrische fietsen en drinkwaterpunten.

Iedereen moet veilig kunnen deelnemen aan het verkeer. Bij herinrichting of nieuwbouw wordt daarom - waar passend en wenselijk - een 30 kilometerzone gerealiseerd. We blijven inzetten op het verbeteren van de verkeersveiligheid bij scholen. We hebben ook aandacht voor sluijperverkeer en nemen indien nodig passende maatregelen.

Ondernemen en ontspannen

Ontwikkelingen centrum en bedrijventerreinen

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan het Koersdocument van het stadscentrum Spijkenisse. Vanuit de Impulsaanpak winkelgebieden, een programma van het ministerie van EZK om (delen van) van binnenstedelijke winkelgebieden opnieuw in te richten tot toekomstbestendige gebieden, is subsidie aangevraagd en verkregen à € 1,24 miljoen. Ook is er voor de 3e openstellingsronde een subsidie aangevraagd voor een deelproject uit het Koersdocument. Deze aanvraagronde loopt nog.

Vanuit 'beter benutten bedrijventerreinen', met daarbij oog voor duurzame bedrijventerreinen en het concept Service Valley, zijn gesprekken met ondernemers en vastgoedeigenaren gestart om de behoeften en kansen in beeld te krijgen. Voor de mogelijkheden om in de toekomst nieuw bedrijventerrein te ontwikkelen, zodat de bedrijvigheid en werkgelegenheid in de pas blijft lopen met de groei van Nissewaard, is een locatiestudie gestart.

Met onderwijspartners en ondernemers zijn we in gesprek hoe het pad eruit ziet om te komen tot een toekomstbestendig mbo-onderwijs techniek & technologie voor Voorne-Putten. Aan de Zorgcampus Nissewaard zijn in april 2023 door de minister van Onderwijs middelen uit het Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF) toegekend. Op de Zorgcampus in Nissewaard volgen studenten en zorgprofessionals praktijkgericht onderwijs en scholing in nauwe samenwerking met bedrijven en zorginstellingen uit de regio. Hierbij staan ontwikkelingen op het gebied van zorgonderwijs en zorginnovatie centraal. Het samenwerkingsverband bestaat uit de mbo-scholen Zadkine en Albeda, zorginstellingen en de gemeente Nissewaard. Het ondernemersloket is ingericht met behulp van een update van de website 'ondernemen' en de start van een bedrijfscontactfunctionaris.

Sport

Het verenigingsleven bloeit weer in Nissewaard. Het aantal leden is weer op peil en meerdere verenigingen bieden nieuw aanbod voor kwetsbare doelgroepen. Denk aan walking football of multisporttraining voor senioren bij vv Hekelingen en MSV Spijkenisse.

Toch ervaren verenigingen nog vele uitdagingen, bijvoorbeeld op het gebied van voldoende vrijwilligers of het kunnen betalen van energie- en onderhoudslasten. Met tijdelijke subsidies en specifieke verenigingsondersteuning hebben wij onze verenigingen geholpen om gezond te blijven. En hier gaan we mee door. De vitaliteitsscan helpt ons daarbij. We werken op dit moment nog aan een verbeterde scan voor alle verenigingen.

De plannen voor nieuwe subsidieregelingen zijn besproken met verenigingen. Zo kunnen we aan het einde van het jaar een toegankelijk subsidiestelsel presenteren dat past bij de ambities van de gemeente en tegelijkertijd voldoet aan de behoefte van verenigingen.

In de buitenruimte besteden we aandacht aan een aantrekkelijke, sportieve omgeving. De voorbereidingen voor het aanleggen van een pumptrack zijn bijvoorbeeld in volle gang. Voor de Maasboulevard werken we toe naar een sportief ontwerp. En er liggen plannen om het aantal beweegroutes nog dit jaar uit te breiden.

Uiteindelijk draagt alles wat we doen en hebben gedaan bij aan onze ambitie: iedereen doet mee! Een mooi voorbeeld is de lancering van ons naschoolse aanbod, waarvoor we al 400 aanmeldingen binnen hebben. En vanuit de jaarlijkse High Five kick off (snuffel)week hebben we 50 kinderen naar een nieuw verenigingslidmaatschap toe kunnen leiden.

Kunst en cultuur

De kunst en cultuursector is weer aan het opkrabbelen van de negatieve gevolgen door corona en alles wat daarmee gepaard ging en ook wellicht nog zal gaan. Door een combinatie van landelijke, provinciale en lokale ondersteuningsmaatregelen is het tot nu toe gelukt de culturele infrastructuur te behouden. Daarbij zijn ook de structurele ondersteuningsvormen die we als gemeente bieden aan onze culturele organisaties en initiatieven voortgezet, zoals het verlenen van subsidie, het verstrekken van materialen, het meedenken met besturen en initiatiefnemers en starten en versterken van netwerk mogelijkheden en het verder inbedden van kunst en cultuur in High Five.

Evenals bij sport wordt gewerkt aan een naschools aanbod en onderzoeken we hoe – naast de blijvende inzet op de Binnenschoolse Cultuureducatie (BCE) – kinderen in aanraking kunnen komen met kunst en cultuur en een beperkt gezinsbudget geen belemmering hoeft te zijn om actief aan kunst en cultuur te doen, bijvoorbeeld door het leren bespelen van een instrument. De BCE wordt via het programma Cultuureducatie Met Kwaliteit waarvoor de gemeentemiddelen ontvangt van

2021-2024 versterkt. Door de beperkingen als gevolg van corona kon echte start in het schooljaar 2022-23 plaats vinden. Inmiddels is bekend dat deze landelijke regeling wordt voortgezet voor de periode 2025-28. Gemeenten kunnen zich in 2024 hiervoor inschrijven en een aanvraag indienen.

Ook is aandacht uitgegaan naar het verfraaien van de buitenruimte. Bijvoorbeeld door het plaatsen van het kunstwerk Waterballet in de waterpartij naast Theater De Stoep. Dit beeld is een geschenk van Stichting Oud en Nieuw Spijkenisse, die in de afgelopen decennia een keur aan beelden en kunstwerken aan de gemeente heeft geschonken.

In de eerste helft van het jaar is door een externe partij een schouw uitgevoerd van alle kunstobjecten in de openbare ruimte in de gemeente. Dit dient als basis voor verdere advisering ten aanzien van een meerjarenonderhouds- en beheerplan voor kunst in de openbare ruimte.

Vermeldenswaard is nog dat in februari een nieuwe stadsdichter van Nissewaard is verkozen, de derde al.

Leren, participeren en ondersteunen

Wmo

De aanbestedingsprocedure voor hulpmiddelen op grond van de Wmo is uitgevoerd.

Uitgangspunten hierin waren samenwerking en vereenvoudiging. De gemaakte afspraken met de zorgaanbieders worden gemonitord.

De taakstelling per 2024 voor dagbesteding is inmiddels ingevuld. Het onderzoek op welke wijze dagbesteding kan worden omgevormd wordt zoals het er nu uitziet in 2023 afgerond. De implementatie zal niet meer in 2023 kunnen plaatsvinden. Dit zal in 2024 gebeuren.

Er is vooronderzoek gedaan naar de haalbaarheid en de mogelijkheden van het inrichten van een triageproces voor de Wmo maatwerkvoorzieningen. Het vooronderzoek krijgt een vervolg, verschillende varianten worden verder onderzocht. Een definitief advies volgt in het vierde kwartaal van 2023.

De formatie-uitbreiding voor het uitvoerend team wordt op verschillende onderdelen ingezet, namelijk: op het afhandelen van meldingen; het ontwikkelen van monitoringsinstrumenten en we werken aan het voeren van meer regie op de instroom waar herindiceren een onderdeel van is. De instroom is nog steeds onverminderd hoog, ondanks dat is de wachtlijst niet verder opgelopen.

Begin 2023 hebben we voor de woonzorgvisie de focus van de doelgroep ouderen verbreed naar kwetsbare inwoners. De woonzorgvisie is samen met woningcorporaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties in ontwikkeling en wordt in december 2023 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

De kosten voor het verbeterplan 'Geweld hoort nergens thuis' blijven ruim binnen de begroting. Voor de periode 2024 – 2025 is een vervolgplan opgesteld, waarin de regiogemeenten afspreken welke onderwerpen m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling in die jaren gezamenlijk opgepakt worden. Tevens is er, samen met de centrumgemeenten Rotterdam en Vlaardingen, een nieuwe regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2027 voor de regio Rotterdam Rijnmond opgesteld. Deze wordt begin 2024 aan de gemeenteraden voorgelegd.

Doorontwikkeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Ten aanzien van de intergemeentelijke samenwerking duurde het langer dan oorspronkelijk gepland om tot weloverwogen beslissingen te komen. De complexiteit van dit proces heeft ervoor gezorgd dat er pas in het derde kwartaal van 2023 keuzes zijn gemaakt. Hierbij geven we prioriteit aan voorzieningen die momenteel ontbreken in het regionale aanbod en tegelijkertijd willen we

bestaande voorzieningen verbeteren. De planning omvat een geleidelijke implementatie die van start zal gaan in het eerste kwartaal van 2024. Deze gefaseerde aanpak stelt ons in staat om zorgvuldig de benodigde voorzieningen en infrastructuur op te bouwen, zodat we duurzame oplossingen kunnen bieden.

Jeugdzorg en de aansluiting zorg-onderwijs

Regionaal

Om regionaal meer grip op de kosten van jeugdzorg te krijgen hebben er verschillende onderzoeken plaatsgevonden. Dit met als doel beïnvloedingsmogelijkheden te inventariseren, waarmee we binnen de Gemeenschappelijke regeling jeugdhulp Rijnmond (GRJR) de transformatie kunnen aanjagen. Met al onze ketenpartners (lokaal en regionaal) werken we hard om op langere termijn de jeugdhulp toekomstbestendig te maken. Met de inzet van de regiovisie “nabij en passend” zijn er meerdere transformatieprojecten ingezet. De huidige regiovisie is aangevuld met de maatregelen van de overheid vanuit de landelijke hervormingsagenda. Waardoor we nu een regio-agenda hebben met focus o.a. op bestaanszekerheid, 18- /18+, data en monitoring. Voor andere punten zijn we afhankelijk van de overheid zoals de aanpassing van de reikwijdte van de jeugdhulp. In Q3 2023 verwachten we de concrete implementatielijnen uit de Hervormingsagenda zodat we concreet aan de slag kunnen met de benoemde maatregelen.

De nieuwe inkoop (contracten)regionaal zijn ingegaan per 1 januari 2023. We zetten daarmee met 7 systeemaanbieders in om regionaal te laten aansluiten bij lokaal zodat zorg zoveel mogelijk nabij en passend wordt ingezet. Focus ligt om zorg ook subregionaal (Voorne Putten Goeree) beschikbaar te maken. Daarnaast zetten we (samen met de GRJR) in op meer grip krijgen op LTA-zorg (Landelijk Transitie Akkoord) om hoog specialistische zorg meer in kaart te hebben en in gesprek te kunnen met verwijzers (voornamelijk medisch specialisten) zodat we meer grip krijgen op de ingezette zorg (juiste zorg op de juiste plek) en de kosten die hiermee gemoeid zijn.

Grote aandacht gaat uit naar de gevolgen van de afbouw van gesloten jeugdhulp (opgelegd door de overheid). De afbouw gaat sneller dan de opbouw van alternatieven van deze vorm van zware jeugdhulp. Hierdoor komt de kwaliteit van deze vormen van jeugdzorg in gevaar en tevens brengen tijdelijke alternatieven (1-op1 begeleiding) hoge kosten met zich mee.

Als laatste kijken we naar de ontwikkeling van dagbesteding en ambulante GGZ zorg voor jeugd welke voor een deel naar lokaal zijn gecentraliseerd.

Lokaal

Inzet op POH (praktijk –ondersteuner huisartsen jeugd) en IVH (intensief vrijwillige hulpverlening) is lokaal vormgegeven.

Het lokale jeugdteam maakt stappen om per 1 januari 2024 klaar te staan voor de vernieuwde toegang. De functie casusregisseur is herschreven, in de lijn met de regionale handreiking voor casus en procesregie, en de jeugd en gezinscoaches zijn voorbereid op de veranderingen.

De contacten met POH en SMW is versterkt doormiddel van ontmoetingen tussen alle partijen en het koppelen van vaste medewerkers, waardoor samenwerking beter gaat.

Het lokaal preventief jeugdbeleid hebben we in 2023 door kunnen laten lopen volgens plan. Aanbieders zoals stichting JOZ (jongerenwerk), Kwadraad (o.a. schoolmaatschappelijk werk), Enver (o.a. schoolmaatschappelijk werk en pak je kans), De Boekenberg (Boekstart en Voorleesexpress), het Jeugd Educatie Fonds en Humanitas (Home-start) dragen bij aan de voorkoming van de inzet van duurdere zorg.

Het subsidieplafond van het budget CJG lokale preventie is in het eerste kwartaal van 2023 opgehoogd met € 90.170. De verhoging van het subsidieplafond CJG lokale preventie 2023 past binnen de begrote middelen van het budget CJG lokale preventie 2023. Dit is gebruikt voor een drietal interventies:

1. Pak je Kans (Enver): Pak Je Kans biedt snelle, kortdurende ambulante hulp (maximaal 13 weken) aan jongeren tot 18 jaar die in aanraking komen met de politie. Vanwege de wachtlijst en de urgentie vanuit veiligheid en steekincidenten is de inzet van Pak je Kans verdubbelt.
2. Groepsgerichte voorlichting (CJG Rijnmond): de voorlichting is bedoeld voor ouders die opvoedvragen hebben en informatie zoeken over de ontwikkeling van hun kind.
3. JOZ aanvullende huisvestingskosten voor 2023: het betreft een inschatting voor de extra huisvestingskosten voor JOZ, conform gemaakte afspraken over vergoeding van deze kosten door de gemeente.

Er zijn vanaf schooljaar 2022/2023 extra scholen aangesloten bij het Jeugd Educatie Fonds (JEF). Deze scholen kunnen pas deelnemen wanneer er een gemeentelijke bijdrage is geleverd. Om mogelijk te maken dat er 4 extra scholen konden aansluiten bij het JEF is er € 35.000 beschikbaar gesteld vanuit de budget NPO (Nationaal Programma Onderwijs) en het armoedebeleid.

Dyslexie

Dyslexiezorg is bij Ernstige Dyslexie een vorm van jeugdzorg. In het eerste kwartaal van 2023 zijn nieuwe overeenkomsten afgesloten met de dyslexieaanbieders die zowel de diagnostiek al behandeling bij (vermoedens van) Ernstige Dyslexie verzorgen. In de overeenkomsten zijn nieuwe tarieven aangegaan. Het budget is in 2022 bijgesteld, nadat de nieuwe trajectprijzen bekend zijn geworden.

Kenmerkend aan de trajecten voor dyslexie is dat deze achteraf, na afronden, worden gedeclareerd. Een behandeltraject heeft de duur van anderhalf jaar. De huidige onderbesteding kan worden verklaard, doordat de trajecten (tijdelijk) zijn stil komen te liggen vanwege de coronamaatregelen.

Onderwijs

Een belangrijk onderwerp in het VVE- en Onderwijskansenbeleid is kansengelijkheid in het onderwijs en de kinderopvang. Er wordt samen met de partners uitvoering gegeven aan het beleid waarbij de focus ligt op het vergroten van het bereik van doelgroepkinderen en het bevorderen van de samenwerking tussen de voorschool en de vroegschool.

Onderwijshuisvesting

Vervangingsopgave schoolgebouwen inzetten als motor voor toekomstbestendige wijken

In het coalitieakkoord van 2022-2026 wordt de grote vervangingsopgave gezien als een gezamenlijke (integrale) uitdaging met onderwijspartners en de andere maatschappelijke partners in de wijken. De vervangingsopgave van schoolgebouwen is een essentieel onderdeel in de Integrale Huisvestingsplannen (IHP) van het primair en het voortgezet onderwijs. De uitvoering van het oude IHP 2018-2022 is in volle gang. Grote uitdaging is de olopende kredieten voor de nieuwbouwprojecten. Voor deze projecten geldt dat pas in de komende jaren (vanaf 2024 en olopend) de kapitaallasten voor deze projecten gaan drukken op de begroting. Integraal kindcentrum (IKC) Sterrenkwartier is onlangs opgeleverd en zal vanaf 2024 meegenomen worden in de begroting.

Voor het nieuwe IHP 2023-2042 is voor de coalitieperiode 2023-2026 een financieel kader vastgesteld van € 25 miljoen voor gebouwmaatregelen aan bestaande schoolgebouwen in het primair onderwijs. De meeste gebouwmaatregelen zullen in de loop van 2024 en 2025 worden

uitgevoerd. De kapitaallasten van deze maatregelen zullen daarmee vanaf 2025 in de begroting terug te vinden zijn.

Grootste uitdagingen voor de verschillende projecten zijn de beheersing van de kosten (oplopende bouwkosten) en de hieraan gekoppelde cofinanciering van het onderwijs.

De uitvoering van de wettelijke taak (verordening huisvesting onderwijs) verloopt budgettair gezien conform verwachting.

Bereikbare zorg

Bereikbare zorg is belangrijk voor de gezondheid van de inwoners van Nissewaard. Daarom hebben we ons steeds ingezet en blijven we ons inzetten voor een goed acuut zorgsysteem op Voorne-Putten. Met onze partners in de regio, zoals de huisartsen en ziekenhuizen, hebben we ons ingezet om onze positie en rol in de discussie daarover te verstevigen.

Samenleving

In een sterke samenleving vinden veel activiteiten plaats die bijdragen aan het welbevinden en de ontwikkeling van inwoners. Problemen worden samen opgelost en kwetsbare inwoners ondervinden ondersteuning van mede-inwoners bij zaken die voor hen lastig zijn. Het is een inclusieve samenleving, waarin iedereen een volwaardige plek heeft en naar vermogen kan meedoen, zonder onderscheid te maken tussen mensen. Hiertoe zijn concrete inspanningen in gang gezet op gebied van een inclusieve samenleving, versterken van verenigingen, ondersteuning van vrijwilligers, faciliteren van activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden, faciliteren van mantelzorg en verminderen van eenzaamheid. Natuurlijk worden ook verbindingen gelegd met sport en cultuur, daar waar deze het sociaal domein versterken.

De voortgang onder de noemer 'sterke samenleving' verloopt in 2023 geheel volgens (Ontwikkel)plan. Ook het onderwerp 'Emancipatie' is onder deze noemer geschoven en ingebed in het thema Inclusie. Er zijn geen afwijkingen in negatieve zin qua geld of tijd. In positieve zin is er voor een deel van de inspanningen binnen 'sterke samenleving', namelijk voor mantelzorg en eenzaamheid, een extra inhoudelijke impuls gekomen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en daaraan is een inzet van incidentele rijksmiddelen (Brede SPUK-gelden) verbonden. Zeer recent (eind september 2023) is een jaarlijkse toezegging geformaliseerd en wordt een financiële bijdrage ontvangen van het Rijk voor het zijn van een Regenbooggemeente.

Volksgezondheid

De gemeente ondersteunt inwoners om zo gezond en gelukkig mogelijk te kunnen leven. Dit doen we door in te zetten op zowel gezondheidsbevordering als ook op gezondheidsbescherming in de leefomgeving waarbij de gezonde keuze gestimuleerd wordt. Vanuit het preventieakkoord Gezonde Voeding plegen we nog steeds inzet om, in samenwerking met de aangesloten partners, de gezonde keuze onder de aandacht te brengen en te stimuleren bij onder andere kinderen en mensen met een laag sociaaleconomische status. Ook wordt er gewerkt aan het realiseren van gezondere kantines. Daarnaast ligt de aandacht op het vergroten van het netwerk en het ondersteunen en stimuleren van initiatieven. Op het gebied van rookvrij blijven we inzetten op het stimuleren van een rookvrije omgeving. Daarnaast werken we aan de mentale gezondheid van jongeren middels 'Schooltalks' en zijn aangesloten bij het landelijke JOGG-netwerk.

Brede SPUK

De middelen vanuit de specifieke uitkering 'brede SPUK' zijn ontvangen. Met deze bundeling van bestaande en nieuwe middelen gaan we gericht inzetten op een gezonde generatie in 2040. Hiertoe is een plan van aanpak opgesteld en ingediend bij het rijk. Met dit plan zijn koers en kaders vastgesteld, volledig passend bij bestaand beleid. Vervolgens gaan we aan de slag met een

uitvoeringsprogramma voor de onderliggende samenlevingsthema's (preventieve) gezondheid, sociale basis en sport.

Financiële samenvatting

Het financiële **resultaat** van de 2^e tussenrapportage 2023 is **-€ 763.362** (nadelig) in het lopende jaar. De meerjarig resultaat is -€ 120.039 (2024), -€ 126.654 (2025), -€ 138.416 (2026) en -€ 94.416 (2027).

In deze samenvatting staan de belangrijkste posten die hebben geleid tot dit resultaat. Het geheel van onderwerpen staat in het hoofdstuk 'Financiën – onderwerpen'. Hoofdstuk 'Financiën – programmaoverzicht' geeft het geheel van alle wijzigingen in de programma's.

Tevens wordt het verloop van het begrotingssaldo voor de komende jaren gegeven, een samenvatting betreffende de investeringen, een verwijzing waar de informatie m.b.t. het onderwerp Corona effecten te vinden is, het onderwerp rechtmatigheidsverantwoording wordt aangesneden en tenslotte wordt een overzicht van de reservemutaties gegeven.

Belangrijkste afwijkingen

De onderstaande tabel geeft de onderwerpen die de grootste impact hebben op het financiële saldo van de 2^e tussenrapportage. Dit is slechts een cijfermatige weergave. Voor de toelichtingen dient hoofdstuk 'financiële onderwerpen' te worden geraadpleegd. Ook zijn in dat hoofdstuk belangrijke onderwerpen te vinden die een impact van kleiner dan € 100.000 op het resultaat hebben.

		In Euro, + = voordeel, - = nadeel				
Nr.	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
1 Bestuur & Dienstverlening						
1	Burgerzaken baten	211.460	6.742	6.742	6.742	6.742
	Burgerzaken lasten	-91.211	0	0	0	0
2 Schoon Heel & Veilig						
14	VRR lasten	253.109	0	0	0	0
16	Zwerfvuil baten	106.511	0	0	0	0
21	FLO VRR lasten	215.435	0	0	0	0
5 Leren, Participeren & Ondersteunen						
28	Garantiebanen baten	87.223	0	0	0	0
	Garantiebanen lasten	-201.692	0	0	0	0
30	Onderwijshuisvesting baten	-250.000	0	0	0	0
	Onderwijshuisvesting lasten	121.709	0	0	0	0
32	SD- Maatwerk Jeugd lasten	-1.106.170	-60.509	-60.509	-60.509	-60.509
	SD- Maatwerk Jeugd reserve	-87.500	0	0	0	0
	SD- Maatwerk Volwassenen baten	512.191	-30.258	-30.258	-30.258	-30.258
	SD- Maatwerk Volwassenen lasten	3.846.311	178.964	178.964	178.964	178.964
	SD- Maatwerk Volwassenen reserve	-4.000.000	0	0	0	0
	SD- Onderwijs baten	6.000	0	0	0	0
	SD- Onderwijs lasten	-164.885	75.000	75.000	75.000	75.000

SD- Onderwijs reserve	79.079	0	0	0	0
SD- Thuis in de Wijk baten	2.423.920	0	0	0	0
SD- Thuis in de Wijk lasten	-3.098.453	-361.824	137.149	-364.892	-443.762
SD- Thuis in de Wijk reserve	-28.000	0	0	0	0
SD- Volksgezondheid lasten	131.937	-19.481	-19.481	-19.481	-19.481
SD- Volksgezondheid reserve	-40.403	0	0	0	0
SD- Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie baten	1.168.403	2.859.960	2.859.960	2.859.960	2.859.960
SD- Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie lasten	602.570	-2.641.852	-3.140.825	-2.638.784	-2.559.914
SD- Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie reserve	-245.000	0	0	0	0
6 Overzichten					
37 Onvoorzien lasten	100.000	0	0	0	0
41 Reiskosten woon- werkverkeer lasten	-147.929	0	0	0	0
48 Innovatiebudget lasten	276.000	0	0	0	0
7 Programma overstijgende posten					
50 Energie/servicekosten 2023 baten	453.909	0	0	0	0
Energie/servicekosten 2023 lasten	-717.972	0	0	0	0
57 Bouwleges lasten	-200.000	0	0	0	0
61 Personeelslasten 2023 (corr. CAO)	-1.000.000	0	0	0	0
Totaal andere onderwerpen (zie hoofdstuk 'Financiële onderwerpen' voor de volledige lijst met onderwerpen)	20.086	-126.781	-133.396	-145.158	-101.158
Totaal tussenrapportage	-763.362	-120.039	-126.654	-138.416	-94.416

Begrotingsverloop

(x € 1.000, "-" = nadelig)

Begroting	2023	2024	2025	2026	2027
Begroting 2023-2027	841	1.154	238	-5.112	-5.431
Septembecirculaire 2023	1.491	2.265	2.333	1.999	3.880
2e Tussenrapportage 2023	-763	-120	-127	-138	-94
Saldo begroting 2023-2027 na 2e Tussenrapportage	1.569	3.299	2.444	-3.251	-1.645

Investerings

We maken in deze rapportage een doorkijk van het totale investeringsprogramma 2023-2026. Alle kredieten zijn beoordeeld op tijd en geld. De onderstaande samenvattende tabel leest als volgt: van de 115 (restant) kredieten die in 2023 gereed zouden komen, is de inschatting dat:

- 41 kredieten worden bijgesteld. Die hebben de status 'bijstelling plan'. Vaak betreft de bijstelling het doorschuiven van de oplevering in de tijd (jaar gereed). In de bijlage is dat per krediet nader toegelicht.
- 56 kredieten conform planning en binnen budget worden gerealiseerd. Die hebben de status 'conform'.
- 16 kredieten ook conform tijd en geld kunnen worden gerealiseerd, maar die behoeven extra aandacht (status 'extra aandacht'). In de bijlage is dat per krediet nader toegelicht.
- 2 investeringen zijn nieuw. Vervanging van een koelunit in een warmtepomp en PRIS borden. Toelichting is te vinden in Paragraaf Investerings, tabel 'Investerings 2023: Bijstelling plan'. Er zal in 2023 naar verwachting € 4,6 mln minder kredieten benodigd zijn. En van het totale investeringsprogramma 2023-2026 zal € 15,3 mln minder krediet nodig zijn. Het doorschuiven van kredieten of bijstellen van de ramingen, heeft effect op de kapitaallasten. Deze begrotingseffecten zijn meegenomen in begrotingswijziging bij deze rapportage.

Tabel: totaaloverzicht voortgang kredieten 2023 t/m 2026

In Euro, "-" = nadelig

Jaar gereed	Status	Aantal kredieten	Restant krediet	Prognose (einde proj.)	Verschil
2023	Bijstelling plan	41	23.245.823	18.694.291	4.551.532
	Conform	56	44.100.677	44.100.677	0
	Extra aandacht	16	17.441.512	17.146.512	295.000
	Nieuwe investering	2	0	262.500	-262.500
Totaal 2023		115	84.788.012	80.203.980	4.584.032
2024	Bijstelling plan	13	6.012.851	5.340.585	672.266
	Conform	11	20.659.954	20.659.954	0
	Extra aandacht	1	200.000	0	200.000
Totaal 2024		25	26.872.805	26.000.539	872.266
2025	Bijstelling plan	5	657.631	150.000	507.631
	Conform	3	15.464.734	6.651.774	8.812.960
Totaal 2025		8	16.122.365	6.801.774	9.320.591
2026	Bijstelling plan	4	517.407	0	517.407
	Conform	1	1.344.000	1.344.000	0
Totaal 2026		5	1.861.407	1.344.000	517.407
Eindtotaal		153	129.644.589	114.350.293	15.294.296

Financiën onderwerpen

Een complete lijst van onderwerpen met budgetafwijkingen. Zie leeswijzer voor extra info.

In Euro, + = voordeel, - = nadeel

Nr.	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
1 Bestuur & Dienstverlening						
1	Burgerzaken baten	211.460	6.742	6.742	6.742	6.742
	Burgerzaken lasten	-91.211	0	0	0	0
2 Schoon Heel & Veilig						
2	Afval baten	-75.482	0	0	0	0
	Afval reserves	75.482	0	0	0	0
3	Buurtpreventie lasten	16.000	0	0	0	0
4	Cameratoezicht lasten	50.000	0	0	0	0
5	Groot onderhoud Beheer lasten	-656.300	0	0	0	0
	Groot onderhoud Beheer reserve	656.300	0	0	0	0
6	Hondenpoepbeleid lasten	30.000	0	0	0	0
7	Horeca-stewards lasten	7.584	0	0	0	0
8	Huurkosten Brede school lasten	-62.500	-64.688	-64.688	-64.688	-64.688
9	Inhuur ondermijning lasten	32.000	0	0	0	0
10	Onderhoud openbaar vervoer lasten	36.083	0	0	0	0
11	Stelpost beheer lasten	1.428.940	0	0	0	0
	Stelpost beheer reserve	-1.428.940	0	0	0	0
12	Verkoop / Renovatie Westakker baten	463.117	0	0	0	0
	Verkoop / Renovatie Westakker lasten	51.331	0	0	0	0
	Verkoop / Renovatie Westakker reserve	-514.448	0	0	0	0
13	Verzekeringen lasten	36.466	0	0	0	0
14	VRR lasten	253.109	0	0	0	0
15	Wagenpark lasten	20.000	0	0	0	0
16	Zwerfvuil baten	106.511	0	0	0	0
17	Inhuur APV lasten	-43.985	0	0	0	0
18	Riolering lasten	0	0	0	0	0
19	Taakstelling accommodaties lasten	0	0	0	0	0
20	Aanpassing huurcontract baten	-35.477	-36.149	-36.149	-36.149	-36.149
21	FLO VRR lasten	215.435	0	0	0	0
3 Duurzaam ontwikkelen & Wonen						
22	Erfpacht baten	59.863	0	0	0	0
	Erfpacht lasten	-10.232	0	0	0	0
23	Grondverkopen baten	205.800	0	0	0	0

	Grondverkoppen lasten	-116.708	0	0	0	0
24	Herstructurering Sterrenkwartier baten	783.501	0	0	0	0
	Herstructurering Sterrenkwartier lasten	-783.501	0	0	0	0
25	Wijkatlas lasten	75.000	75.000	75.000	0	0
	Wijkatlas reserve	-75.000	-75.000	-75.000	0	0
26	Advieskosten lasten	-27.488	0	0	0	0
4 Ondernemen & Ontspannen						
27	De Stoep lasten	-95.000	0	0	0	0
	De Stoep reserve	95.000	0	0	0	0
5 Leren, Participeren & Ondersteunen						
28	Garantiebanen baten	87.223	0	0	0	0
	Garantiebanen lasten	-201.692	0	0	0	0
29	MI vergoeding Horizon lasten	-78.010	0	0	0	0
30	Onderwijshuisvesting baten	-250.000	0	0	0	0
	Onderwijshuisvesting lasten	121.709	0	0	0	0
31	Rebound lasten	9.995	0	0	0	0
32	SD- Maatwerk Jeugd lasten	-1.106.170	-60.509	-60.509	-60.509	-60.509
	SD- Maatwerk Jeugd reserve	-87.500	0	0	0	0
	SD- Maatwerk Volwassenen baten	512.191	-30.258	-30.258	-30.258	-30.258
	SD- Maatwerk Volwassenen lasten	3.846.311	178.964	178.964	178.964	178.964
	SD- Maatwerk Volwassenen reserve	-4.000.000	0	0	0	0
	SD- Onderwijs baten	6.000	0	0	0	0
	SD- Onderwijs lasten	-164.885	75.000	75.000	75.000	75.000
	SD- Onderwijs reserve	79.079	0	0	0	0
	SD- Thuis in de Wijk baten	2.423.920	0	0	0	0
	SD- Thuis in de Wijk lasten	-3.126.453	-361.824	137.149	-364.892	-443.762
	SD- Thuis in de Wijk reserve	-28.000	0	0	0	0
	SD- Thuis in de Wijk lasten	28.000	0	0	0	0
	SD- Volksgezondheid lasten	131.937	-19.481	-19.481	-19.481	-19.481
	SD- Volksgezondheid reserve	-40.403	0	0	0	0
	SD- Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie baten	1.168.403	2.859.960	2.859.960	2.859.960	2.859.960
	SD- Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie lasten	602.570	-2.641.852	-3.140.825	-2.638.784	-2.559.914
	SD- Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie reserve	-245.000	0	0	0	0
6 Overzichten						
33	Bankkosten lasten	-27.431	-25.766	-25.766	-25.766	-25.766
34	BYOD / Thuiswerkvergoeding lasten	-35.446	-25.543	-25.543	-25.543	-25.543
35	Gronddepot lasten	-60.578	0	0	0	0
36	Informatieveiligheid lasten	-40.236	0	0	0	0

37	Onvoorzien lasten	100.000	0	0	0	0
38	OZB baten	53.417	13.987	7.372	-4.390	39.610
39	Personeelsmobiliteit lasten	50.000	0	0	0	0
40	Project professionalisering inkoop lasten	-100.000	-100.000	0	0	0
	Project professionalisering inkoop lasten	100.000	100.000	0	0	0
41	Reiskosten woon- werkverkeer lasten	-147.929	0	0	0	0
42	Streekarchief lasten	64.836	0	0	0	0
43	Taakstelling ICT lasten	0	0	0	0	0
44	Wachtgelden ex-bestuurders lasten	-62.340	0	0	0	0
45	Zorgplicht bij Arbo en ziekteverzuim lasten	-64.675	0	0	0	0
46	Regeling vervroegde uittreding	0	PM	PM	PM	PM
47	Vergoeding arbeidsongeschiktheidsverz.	0	PM	PM	PM	PM
48	Innovatiebudget lasten	276.000	0	0	0	0
7 Programma overstijgende posten						
49	Dividend Reinis reserve	-383.221	0	0	0	0
	Dividend Reinis baten	383.221	0	0	0	0
50	Energie/servicekosten 2023 baten	453.909	0	0	0	0
	Energie/servicekosten 2023 lasten	-717.972	0	0	0	0
51	Leegstand baten	-238.296	-62.617	-62.617	-62.617	-62.617
	Leegstand lasten	298.884	98.766	98.766	98.766	98.766
52	Onderhoud baten	70.210	0	0	0	0
	Onderhoud lasten	64.744	115.554	0	0	0
	Onderhoud reserve	-134.954	-115.554	0	0	0
53	Schoonmaak lasten	-80.000	-82.387	-82.387	-82.387	-82.387
	Schoonmaak lasten	80.000	82.387	82.387	82.387	82.387
54	Anterieure overeenkomsten baten	157.608	0	0	0	0
	Anterieure overeenkomsten lasten	-37.111	0	0	0	0
	Anterieure overeenkomsten reserve	-120.497	0	0	0	0
55	Perceptiekosten lasten	-20.000	-14.125	-14.125	-14.125	-14.125
56	Beveiliging / DVO JOT baten	-24.384	0	0	0	0
	Beveiliging / DVO JOT lasten	24.384	0	0	0	0
57	Bouwleges lasten	-200.000	0	0	0	0
58	Reserve De Stoep reserve	-400.000	0	0	0	0
	Reserve De Stoep lasten	400.000	0	0	0	0
59	Reserve beheer groen lasten	572.000	0	0	0	0
	Reserve beheer groen reserve	-572.000	0	0	0	0
60	Diverse	-27.441	-10.646	-10.646	-10.646	-10.646
61	Personeelslasten 2023 (corr. CAO)	-1.000.000	0	0	0	0
Totaal tussenrapportage		-763.362	-120.039	-126.654	-138.416	-94.416

NB. Onderwerpen die meerdere programma's behelzen, staan onderaan. De toelichtingen staan onder het kopje '7 – afwijkingen in meerdere programma's.

Hieronder volgen de toelichtingen op de onderwerpen in de tabel. Het bedrag in de onderwerpregel is het gesaldeerd resultaat-effect van de lasten, baten en reserveposten zoals opgesplitst gepresenteerd in de tabel. Bij elk onderwerp is ook de verantwoordelijke portefeuillehouder(s) gegeven.

Programma 1 - Bestuur en dienstverlening

1. Burgerzaken (2023 € 120.249, 2024 ev € 6.742)

Burgemeester van Oosten

Op de leges van Burgerzaken is per saldo een voordeel van € 120.000 in 2023. Dit wordt met name verklaard door een toename in 2023 van de aangevraagde paspoorten (voor vakantiebestemmingen buiten Europa). Daarnaast wordt een structureel voordeel verwacht op de leges burgerlijke stand als gevolg van een verhoogd aantal huwelijken/ partnerregistraties. Het betreft een voordeel van € 15.000 in 2023 en structureel € 6.742 vanaf 2024.

Programma 2 - Schoon Heel & Veilig

2. Afval (€ 0)

Wethouder Jan Willem Mijmans en Wethouder Martijn Hamerslag

Oplevering nieuwbouw heeft in het algemeen een lichte vertraging van 2 tot 3 maanden ten opzichte van de planning. Uitverhuizingen toekomstige sloopwoningen strook Sterrenkwartier begint eerder van verwacht. Het nadeel, groot € 75.482, wordt onttrokken uit de reserve Afvalstoffenheffing.

3. Buurtpreventie (€ 16.000)

Wethouder Jan Willem Mijmans

De kosten voor Buurtpreventie vallen € 16.000 lager uit dan waarmee rekening is gehouden in de begroting.

4. Cameratoezicht (€ 50.000)

Burgemeester van Oosten

Vanwege een vertraging in de uitbreiding van het cameratoezicht zijn er ook hiervoor nog geen uitkijkkosten.

5. Groot onderhoud Beheer (€ 0)

Wethouder Jan Willem Mijmans

Vanuit de in de PPN beschikbaar gestelde reserve Groot Onderhoud wordt voor het uitvoeringsplan Spelen en het uitvoeringsplan Begraven een bedrag van respectievelijk € 656.300 en € 90.000 onttrokken aan de reserve Groot Onderhoud Beheer.

6. Hondenpoepbeleid (€ 30.000)

Wethouder Jan Willem Mijnans

De geplande uitlaatstroken zijn gerealiseerd. Er was meer budget geraamd dan nodig, waardoor het restant kan vrijvallen.

7. Horecastewards (€ 7.584)

Burgemeester van Oosten

Het overgehevelde bedrag blijkt achteraf toch niet nodig te zijn.

8. Huurkosten Brede school (2023 -€ 62.500, 2024 ev € 64.688)

Wethouder Martijn Hamerslag

De geïndexeerde huurkosten binnen het huurcontract voor het gehuurde object van de Brede school aan de Eikenlaan overschrijden het beschikbare budget.

9. Inhuur Ondermijning (€ 32.000)

Burgemeester van Oosten

Vanwege de aanstelling van een medewerker valt de inhuur lager uit.

10. Onderhoud openbaar vervoer (€ 36.083)

Wethouder Jan Willem Mijnans

Er staat in de begroting en budget voor onderhoud openbaar vervoer wat bedoeld is voor het metrobusstation. De reconstructie van het metrobusstation is gestart, waardoor het budget voor onderhoud van € 36.083 kan vrijvallen.

11. Stelpost Beheer (€ 0)

Wethouder Jan Willem Mijnans

De stelpost Beheer van € 1.428.940 wordt dit jaar niet ingezet en wordt gestort in de reserve Beheer.

12. Verkoop / renovatie Westakker (€0)

Wethouder Martijn Hamerslag

In 2023 heeft de juridische levering en daarmee de verkoop plaatsgevonden van het object Voorweg 9. De administratieve afboeking heeft reeds al plaatsgevonden. Het voorstel is om de netto-verkoopopbrengst te doteren aan de reserve verkoopresultaat.

Daarnaast is het voorstel om de overheveling 22-23 voor de renovatie van de openbare parkeergarage Westakker 2 terug te storten in de reserve verkoopresultaat.

13. Verzekeringen (€ 36.466)

Wethouder Martijn Hamerslag

Er zijn in 2023 minder claims ontvangen, deel van het beschikbare budget kan hiermee vrijvallen.

14. Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (€ 253.109)

Burgemeester van Oosten

Op basis van de nacalculatie kan er een deel van de bijdrage aan de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) incidenteel vrijvallen. Daarnaast kunnen de middelen voor een goede lokale inbedding van het Omgevingsveiligheidsbeleid vrijvallen. Het betreft middelen die via de Algemene uitkering zijn ontvangen.

15. Wagenpark (€ 40.000)

Wethouder Jan Willem Mijnans

Vanwege lagere onderhoudslasten op de bedrijfswagens kan een deel van het budget vrijvallen.

16. Zwerfvuil (€ 106.511)

Wethouder Jan Willem Mijnans

De subsidie m.b.t. zwerfvuil 2022 ad € 106.511 is inmiddels ontvangen. Deze ontvangst was in de jaarrekening 2022 niet alsnog te ontvangen post opgenomen, waardoor deze nu kan vrijvallen.

17. Inhuur APV (-€ 43.985)

Burgemeester van Oosten

In verband met de noodzaak om de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) te actualiseren en gebrek aan capaciteit bij de verantwoordelijke vakafdeling is capaciteit ingehuurd.

18. Riolering (€ 0)

Wethouder Jan Willem Mijnans

Door uitstel van groot onderhoud bij het waterschap is de bijdrage die de gemeente daarin doet ook niet gerealiseerd (€ 200.000). Daarnaast kan door vertraging in de investeringen van het vrijverval een deel van de kapitaallasten vrijvallen (€ 114.370). Door het opnieuw moeten aanbesteden van de reiniging en inspectie van riolen (onrechtmatigheid) kan een deel van dit budget vrijvallen (€ 100.000).

19. Taakstelling accommodaties (€ 0)

Wethouder Martijn Hamerslag

De taakstelling accommodaties (€ 107.519) wordt ingevuld door een structurele verlaging van de stelpost leegstand.

20. Aanpassing huurcontract (2023 - €35.477, 2024 ev -€ 36.149)

Wethouder Martijn Hamerslag

Per 30 april 2019 heeft de huurder de huurovereenkomst opgezegd. Vervolgens is een nieuw huurcontract afgesloten met de sportvereniging, echter met een lager huurtarief. Het advies is om dit nadeel op te vangen binnen de stelpost leegstand.

Oorspronkelijk zou tennisvereniging opstal + terrein huren. Later is dit teruggedraaid naar alleen terrein (tennisvelden), mutatie niet doorgevoerd. Het voordeel op de onderhoudskosten opstal is reeds ingeboekt.

21. FLO VRR (lasten € 215.435)

Burgemeester van Oosten

De bijdrage voor het functioneel leeftijdsontslag (FLO) is in 2022 afgerekend, vanaf 2023 maakt de FLO onderdeel uit van de DVO Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) en daardoor kan dit budget vrijvallen.

Programma 3 - Duurzaam ontwikkelen & Wonen**22. Erfpacht (€ 49.631)**

Wethouder Martijn Hamerslag

Door indexatie van de erfpachtcanons is de opbrengst per saldo € 49.631 hoger dan geraamd.

23. Grondverkopen niet-Grex (€ 89.902)

Wethouder Martijn Hamerslag

Er is een kavel verkocht aan de Schaffelaarweg. Deze verkoopopbrengst staat niet geraamd in de begroting en levert na afboeking van de boekwaarde een positief resultaat op van € 89.092.

24. Herstructurering Sterrenkwartier (€ 0)

Wethouder Jan Willem Mijns

Herstructurering Sterrenkwartier is in de 2e fase. Uitgangspunt is dat de gemaakte kosten, groot € 820.807, worden vergoed door de woningcorporatie. Over de financiële afwikkeling van fase 1 en de financiering van fase 2 t/m 4 wordt binnenkort nader geadviseerd.

25. Wijkatlas (€ 0)

Wethouder Jeroen Postma + Wethouder Jan Willem Mijns

In de 2^e turap 2022 is voor 2023, 2024 en 2025 jaarlijks € 75.000 beschikbaar gesteld voor het extern laten opstellen van wijkatlassen voor de Hoek, Waterland en de Akkers. Inmiddels worden de wijkatlassen opgesteld door eigen medewerkers. De kennis over deze wijken zit bij ons en niet bij een extern bureau. De beschikbaar gestelde middelen voor de wijkatlassen kunnen worden teruggestort naar de reserve Herstructurering wijken/kwaliteitsimpuls.

26. Advieskosten (-€ 27.488)

Wethouder Chris Hottentot

In het kader van een planschade claim voor een in 2019 verleende vergunning is er advies opgevraagd bij het SAOZ. Dit was in het kader van een verleende vergunning waartegen bezwaar is gemaakt en niet in het kader van een project. at betekent dat de kosten hiervan bij het team VTH komen te liggen, omdat het niet in een anterieure overeenkomst is geregeld. Advisering is noodzakelijk geweest. / Daarnaast bestaat een groot deel van de extra kosten uit het inzetten van SAOZ en juridische bijstand in het kader van een procedurefout, gemaakt begin 2020, bij het publiceren van een vergunning. Dit betreft een fout waarbij de gevolgschade valt onder de aansprakelijkheidsverzekering. Er wordt nog bekeken of dat bedrag onder de verzekering geclaimd kan worden. / Ook zijn er kosten gemaakt voor de opmaak van het nieuw opgestelde VTH beleid.

Programma 4 - Ondernemen & Ontspannen

27. De Stoep (€ 0)

Wethouder Jeroen Postma en Wethouder Martijn Hamerslag

OM de begroting 2024 sluitend te maken is de storting in reserve de Stoep van twee keer € 200.000, zoals besloten in de Perspectiefnota 2024, ongedaan gemaakt. De storting vindt alsnog plaats vanuit het begrotingsaldo.

Dit jaar wordt een tekort verwacht van € - 95.000 voor een klein deel gedekt worden uit het resterende deel van deze reserve. Een verwacht negatief resultaat van € -72.000 zal ten last komen van de algemene reserve. In 2019 is een bedrag van € 200.000 extra beschikbaar gesteld voor de correctie van de afschrijvingstermijnen van de investeringen in het nieuwe theater. Hiertegenover heeft theater de Stoep een taakstellende bezuiniging van € 100.000 gekregen die tot nu toe - mede vanwege de afgelopen coronajaren - niet ingevuld kon worden. Dit jaar kan dit naar verwachting niet binnen de begroting worden opgelost. De egaliseringsreserve (€ 200.000) die in 2022 met de interne verzelfstandiging is ingesteld, is vorig jaar voor het overgrote deel gebruikt

om het tekort te voor 2022 te dekken. In de reserve resteert nu nog een bedrag van € 23.266. Voor 2024 en 2025 zal in beide jaren een extra reserve van € 200.000 beschikbaar gesteld worden, om te zorgen dat theater de Stoep en het Centrum voor de Kunsten, maatregelen kunnen nemen om ook in de toekomst binnen de begroting te kunnen blijven. Vanaf 2026 zal de realisatie naar verwachting gelijk zijn aan de begroting. Dit vanwege een verhoging van de theatertoeslag (al per sept 2024) en het niet vervangen van 0,5 FTE. Deze vertrekt vanwege het behalen van de pensioenleeftijd. Hiermee is de taakstelling dan structureel ingevuld.

Programma 5 - Leren, Participeren & Ondersteunen

28. Garantiebannen (-€ 114.469)

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

De gemeente Nissewaard heeft een verplichting tot het invullen van garantiebannen en heeft als doelstelling 21,14 fte per eind 2024. Op dit moment zijn 27,64 fte garantiebanners aanwezig. Het gegeven dat het aantal bij Nissewaard werkzame garantiebanners hoger is dan de doelstelling zorgt ervoor dat het beschikbare budget wordt overschreden.

29. MI vergoeding Horizon (- € 78.010)

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

Betreft de jaarlijkse materiële instandhoudingsvergoeding (MI-vergoeding) voor instandhouding gymnastieklokaal. De vergoeding is vanaf 2019 niet meer uitgekeerd terwijl het schoolbestuur hier nog wel recht op heeft.

30. Onderwijshuisvesting (-€ 128.291)

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

Voor het opstellen van het IHP waren er nog inhuur kosten geraamd en daarnaast is er een restant op de stelpost IHP. Voorgesteld wordt om deze budgetten vrij te laten vallen. Hiertegenover staat geraamd dat de schoolbesturen een bijdrage doen voor de realisatie van het IHP. Dat is in 2023 niet gerealiseerd. Per saldo is dit een nadeel van € 128.291

31. Rebound (€ 9.995)

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

Betreft budget voor stimulering technisch onderwijs, wordt dit jaar niet besteed.

32. SD (€ 0)

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof, Wethouder Jeroen Postma en Wethouder Martijn Hamerslag

Per saldo zijn de mutaties in het sociaal domein neutraal. Binnen het sociaal domein wordt een voordeel gemeld van € 1.244.000 in 2023. In de jaren 2024 tot en met 2027 fluctueert het saldo jaarlijks. Voor een verdere specificatie en toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk sociaal domein.

Mutaties per thema	2023	2024	2025	2026	2027
Onderwijs	-80.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Thuis in de wijk	542.000	-	-	-	-
Jeugd	-1.194.000	-61.000	-61.000	-61.000	-61.000
Maatwerk Volwassenen	358.000	149.000	149.000	149.000	149.000
Werk en inkomen	1.526.000	218.000	-281.000	221.000	300.000
Volksgezondheid	92.000	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
mutaties 2e turap	1.244.000	-362.000	137.000	-365.000	-444.000
mutatie stelpost SD	-1.244.000	362.000	-137.000	365.000	444.000
Saldo 2 ^e tussenrapportage	0	0	0	0	0

Centrumtaken Sociaal Domein

Wethouder Jeroen Postma

Per saldo zijn de mutaties in het sociaal domein centrumtaken neutraal. Het voordelig saldo van de centrumtaken sociaal domein 2023 ad € 4 miljoen wordt gestort in de reserve centrummiddelen. Voor een verdere specificatie en toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk sociaal domein.

Programma 6 - Overzichten

33. Bankkosten (-€ 27.431, 2024 ev -€ 25.766)

Burgemeester van Oosten

Op basis van de verwachting dat de bankkosten per 2022 structureel lager zouden worden is een deel van het budget vrijgegeven voor andere doeleinden. Na analyse van de werkelijk kosten van 2022 en 2023 is de conclusie dat er teveel budget is vrijgegeven en wordt verzocht het budget weer op te hogen tot € 75.000 op jaarbasis. Hiermee wordt de uiteindelijke besparing teruggebracht naar € 15.000.

34. BYOD / Thuiswerkvergoeding (€ -35.446, 2024 ev -25.543)

Burgemeester van Oosten

De vergoeding voor telecommunicatie Bring Your Own Device (BYOD) is hoger dan voorzien. Daarnaast is vanuit de CAO de thuiswerkvergoeding verhoogd. De verwachting is dat de beschikbare middelen onvoldoende toereikend zijn.

Voorgesteld wordt om het positieve saldo van de stelpost Overige werkkosten structureel in te zetten als gedeeltelijke dekking voor de overschrijding op de thuiswerkvergoeding en de BYOD.

35. Gronddepot (-€ 60.578)

Wethouder Chris Hottentot

Door het volraken van het gronddepot moet er vervuilde grond worden afgevoerd. De kosten hiervoor zijn hoog en hiermee is geen rekening gehouden in de begroting.

36. Informatieveiligheid (-€ 40.236)

Wethouder Chris Hottentot

Betreft extra kosten voor gegevensverwerking overeenkomst Phishing en E -Learning. Daartegenover kan het budget voor opleidingen en congressen kan vrijvallen.

37. Onvoorzien (€ 100.000)

Wethouder Martijn Hamerslag

Stelpost onvoorzien wordt niet ingezet, kan vrijvallen.

38. OZB (2023 € 53.417, 2024 € 13.987, 2025 € 7.372, 2026 -€ 4.390, 2027 € 39.630)

Wethouder Martijn Hamerslag

Voordeel voor klein deel door bijzondere objecten zoals hotels waarvan de Onroerende Zaak Belasting (OZB) aanslag 2022 in 2023 is opgelegd. Daarnaast neemt de leegstand bedrijfs- en winkelpanden steeds verder af en is er een toename bouwgronden voor woningen die onder het niet-woningen tarief vallen.

Daar tegenover staat een lichte vertraging nieuwbouw en de waarde stijging woningen viel uiteindelijk 0,2 % lager uit. 15,3 % in plaats van de eerder berekende 15,5 %.

39. Personeelsmobiliteit (€ 50.000)

Burgemeester van Oosten

Dit jaar is de verwachting dat een onderschrijding wordt veroorzaakt door verminderde aanspraak op van werk naar werk trajecten.

40. Project professionalisering inkoop (2023 € 0, 2024 € 0)

Burgemeester van Oosten

Met de 2e Tussenrapportage 2022 is om project budget van €100.000 gevraagd voor de professionalisering van het inkoopproces binnen de gemeente. Dit budget is per abuis volledig toegekend aan het P-budget. Het voorstel is om dit budget te wijzigen naar het projectnummer.

41. Reiskosten woon-werkverkeer (-€ 147.929)

Burgemeester van Oosten

Vanaf 1 januari 2023 is de nieuwe reiskostenregeling van kracht. Deze regeling past beter bij een flexibele organisatie en het hybride werken, maar past ook beter bij de huidige arbeidsmarkt. Daarnaast heeft duurzaamheid een belangrijkere rol gekregen door extra aandacht te geven aan het gebruik van OV en de fiets. Voorzichtigheidshalve kan worden geconcludeerd dat de nieuwe regeling hogere kosten met zich meebrengt dan kon worden voorzien.

42. Streekarchief (€ 64.836)

Burgemeester van Oosten

Kosten van het Streekarchief vallen lager uit dan geraamd. Er is extra budget beschikbaar gesteld voor het verbouwen/uitbreiden van de huidige locatie en de te bepalen wijziging van de verdeelsleutel voor de deelnemersbijdrage. Dit heeft in 2023 nog niet tot uitgaven geleid en valt vrij.

43. Taakstelling ICT (€ 0)

Burgemeester van Oosten en Wethouder Chris Hottentot

Bezuinigingstaakstellingen ICT (€ 130.000) en zaakgewijs werken (€ 55.000) wordt ingevuld door beëindiging contract Dimpact/E suite. Hierdoor dalen de kosten DVO Syntrophos.

44. Wachtgelden ex-bestuurders (-€ 62.340)

Burgemeester van Oosten

De overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten van wachtgelden aan ex-bestuurders.

45. Zorgplicht bij Arbo en ziekteverzuim (-€ 64.675)

Burgemeester van Oosten

Als werkgever hebben we zorgplicht bij ziekte en daardoor zijn de (wettelijke) interventies onontkoombaar.

46. Regeling voor Vervroegde Uittreding (€ 0, 2024 ev PM)

Burgemeester van Oosten

Vanaf 2024 is de Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU) van kracht (volgend uit de CAO 2023). Met de RVU-regeling kan de medewerker eerder stoppen met werken. De medewerker gaat met ontslag en ontvangt dan maximaal 24 maanden een RVU-uitkering tot het moment dat de AOW-leeftijd wordt bereikt. De kosten per medewerker bedragen € 25.000,- per jaar. Op dit moment is nog niet geheel duidelijk hoeveel medewerkers gebruik zullen gaan maken van de vergoeding, hierover zal in de 1^e Turap 2024/PPN 2025 verder op ingegaan worden.

47. Vergoeding arbeidsongeschiktheidsverzekering (€ 0, 2024 ev PM)

Burgemeester van Oosten

Met de huidige CAO 2023 heeft de medewerker per 01-01-2024 recht heeft op een vergoeding van € 10,- bruto per maand voor de betaalde verzekeringspremie van een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Op dit moment is nog niet geheel duidelijk hoeveel medewerkers gebruik zullen gaan maken van de vergoeding, hierover zal in de 1^e Turap 2024/PPN 2025 verder op ingegaan worden.

48. Innovatiebudget (lasten € 276.000)

Burgemeester van Oosten

Innovatiebudget wordt niet ingezet, kan vrijvallen.

7 – Afwijkingen in meerdere programma's

49. Dividend Reinis (€ 0)

Wethouder Jan Willem Mijnans en Wethouder Martijn Hamerslag

N.V. Reinis heeft over 2022 een dividend uitgekeerd van € 383.221. Dit bedrag wordt gestort in de reserve Afvalstoffenheffing.

50. Energie/servicekosten 2023 (-€ 264.063)

Wethouder Jan Willem Mijnans en Wethouder Martijn Hamerslag en Wethouder Jeroen Postma en Wethouder Chris Hottentot

O.b.v. de halfjaar verbruiken 2023 is een schatting gemaakt van de energiekosten 2023. Hieruit blijkt dat het deel van het budget voor de energiekosten dat niet via de servicekosten kan worden doorbelast wordt overschreden. Kanttekening is dat de eerder extra ter beschikking gestelde middelen gebaseerd waren op een prognose, waarbij nog niet alle tarieven volledig waren ingekocht. Per 1 juli zijn de voorschotten verhoogd richting afnemers vanwege de gestegen energiekosten. Derhalve kan een groot gedeelte van de eerdergenoemde overschrijding met deze middelen worden gecompenseerd.

51. Leegstand (2023 € 60.588, 2024 ev € 36.149)

Wethouder Martijn Hamerslag

Met het opstellen van de business case en de implementatie van het hybride werken is vastgesteld om vrijgekomen kantoorruimte te verhuren. Per begin 2023 is een gedeelte verhuurd aan het JOT (Jeugd Ondersteuningsteam) met nog een resterende financiële leegstand van € 59K. Deze leegstand kan volledig worden gedekt vanuit de stelpost leegstand.

De stelpost leegstand wordt ingezet om de ontbrekende huuropbrengsten te dekken. Daarnaast wordt deze post gebruikt om de taakstelling afstoten panden structureel uit te dekken. Daarnaast levert contractaanpassingen wat voordeel op. Per saldo ontstaat er in 2023 een voordeel van € 25.111. Voor 2024 en verder wordt de inzet van de stelpost leegstand, de aanpassingen op de contracten en de invulling van de taakstelling budgettair neutraal verwerkt.

52. Onderhoud (2023 € 0, 2024 € 0)

Wethouder Jan Willem Mijns en Wethouder Martijn Hamerslag

De onderhoudsprojecten en budgetten zijn geanalyseerd en het advies is om de ramingen bij te stellen. Uit de analyse is het volgende geconstateerd:

1. Project vloervervanging Laanweg niet noodzakelijk.
2. Project 2024 elektriciteit/verlichting en liften Boekenberg worden dit jaar uitgevoerd.
3. Project renovatie en verduurzaming M.R. Ruijterstraat verschuift naar 2024.
4. Projecten 2022 hebben een (financiële) doorloop in 2023.

Daarnaast zijn onderhoudsmiddelen benodigd voor de capaciteit voor het dagelijkse onderhoud aan de sportvelden.

Uit de herijking van de noodzakelijke onderhoudsmiddelen is vastgesteld dat een bedrag van € 134.954 kan worden gedoteerd aan de reserve onderhoud. De verwachting is dat de reserve ultimo 2023 een omvang heeft van € 1.107.545.

53. Schoonmaak (2023 ev € 0)

Wethouder Martijn Hamerslag en Wethouder Jeroen Postma

Begin april van dit jaar heeft de gemeentelijke organisatie de leveranciers van printers gewijzigd en is het aantal printers gereduceerd, mede naar aanleiding van herinrichting kantoorruimte en implementatie van het hybride werken. Het gevolg is dat de kosten € 80.000 lager uitvallen. Het voorstel is om de hogere schoonmaakkosten, naar aanleiding van indexeringen vanuit het contract, met deze onderschrijding te dekken. Daarnaast wordt het BHV/EHBO/ARBO budget dit jaar niet volledig benut. Het voorstel is om ook deze te hanteren als incidentele dekking voor overschrijding op de schoonmaakkosten.

54. Anterieure overeenkomsten (€ 0)

Wethouder Martijn Hamerslag

Vanuit anterieure overeenkomsten zijn er vergoedingen voor o.a. plankosten binnen gekomen (€ 97.608). Deze worden, na aftrek van kosten (€ 37.111), volgens vastgesteld beleid gestort naar de reserve Projecten (€ 60.607).

55. Perceptiekosten (2023-€ 20.000, 2024 ev -€ 14.125)

Wethouder Martijn Hamerslag

Nieuwe digitale activiteiten op dit budgetnummer zoals MijnOverheid (overgenomen van Syntrophos), d-boxx (tool om geautomatiseerd incidentele vorderingen te verzenden), multichannel (zet aanslagbiljetten en andere documenten in pdf weg in de belastingomgeving van

de burger en bedrijven). Papierprijs is in 2022 bijna verdubbeld. Alle aanslagen en ontheffingen worden per 2023 extern verzonden. Voorheen werden veel aanslagbiljetten en brieven intern aangemaakt en verzonden. Dit ging van een centraal budgetnummer van de gemeente, nu van belastingen zelf. Hetzelfde geldt voor de portokosten.

56. Beveiliging / DVO JOT (€ 0)

Wethouder Martijn Hamerslag

De gemeente Nissewaard heeft met het Jeugd Ondersteuningsteam (JOT) een 1 jarige Dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten, welke jaarlijks kan worden verlengd. De facilitaire kosten voor het JOT worden hierbij in rekening gebracht en leiden tot een incidenteel voordeel van € 50.384. Het voorstel is om deze incidentele dekking voor de inhuur van beveiliging stadhuis (€ 26.000) en parkeerbeheer (€ 24.384) te gebruiken voor de overschrijding van deze contractkosten (€ 26.000) , welke worden veroorzaakt door de indexering van 17,6%.

57. Bouwleges (-€ 200.000)

Burgemeester van Oosten en Wethouder Chris Hottentot

Dit betreft inhuur wabo-regisseurs (wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en bouwinspecteurs in verband met vergunningverlening en de toezicht erop. I.v.m. vacatures en we de verplichting hebben om te voldoen aan de wettelijke termijnen voor de afhandeling van de aanvragen en daarnaast is inhuur duurder dan de middelen die we beschikbaar hebben. Het meldpunt gevaarlijke honden wordt vooralsnog niet gerealiseerd en het hiervoor geraamde budget van € 50.000 kan vrijvallen. Dit wordt ingezet om de kosten van inhuur te dekken. Daarnaast worden de ontvangen middelen voor de Wkb (wet kwaliteit bouw) tevens ingezet ter dekking van de inhuur. Dit betreft een budget van € 137.000. Per saldo resteert een overschrijding op de inhuur van € 200.000.

58. Reserve De Stoep (€ 0)

Wethouder Jeroen Postma en Wethouder Martijn Hamerslag

Om de begroting 2024 sluitend te maken is de storting in reserve de Stoep van twee keer € 200.000 (in 2024 en 2025), zoals besloten in de Perspectiefnota 2024, ongedaan gemaakt. De storting vindt in 2023 alsnog plaats t.l.v. het begrotingsaldo.

59. Reserve Beheer Groen (lasten € 572.000, reserves - € 572.000)

Om begroting 2024 sluitend te krijgen, zijn de budgetten voor groen met € 572.000 afgeraamd. Dit bedrag wordt vanuit het begrotingsaldo toegevoegd aan de reserve Beheer om eventuele tegenvallers in 2024 te kunnen onttrekken aan de reserve.

60. Diversen (2023 -€ 27.441, 2024 ev - € 10.646)

De verzameling van afwijkingen die niet apart worden gepresenteerd, zoals hierboven. Dit om de omvang en leesbaarheid te verbeteren. Afwijkingen onder € 25.000 worden niet gerapporteerd, maar worden wel cijfermatig hier meegenomen.

61. Personeelslasten 2023 (corr. CAO) (2023 -€ 1.000.000)

Voor het nadeel op de personeelslasten wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Financieel programmaoverzicht

		In Euro, "-" = nadelig				
Programma		2023	2024	2025	2026	2027
	baten	211.460	6.742	6.742	6.742	6.742
	lasten	-91.211	0	0	0	0
1 Bestuur & Dienstverlening		120.249	6.742	6.742	6.742	6.742
	baten	777.478	-98.766	-98.766	-98.766	-98.766
	lasten	1.595.577	83.519	-32.035	-32.035	-32.035
	reserve	-2.377.263	-115.554	0	0	0
2 Schoon Heel & Veilig		-4.209	-130.801	-130.801	-130.801	-130.801
	baten	1.049.164	0	0	0	0
	lasten	-1.112.929	75.000	75.000	0	0
	reserve	-195.497	-75.000	-75.000	0	0
3 Duurzaam ontwikkelen & Wonen		-259.262	0	0	0	0
	baten	-27.441	-10.646	-10.646	-10.646	-10.646
	lasten	-313.807	-14.392	-14.392	-14.392	-14.392
	reserve	-305.000	0	0	0	0
4 Ondernemen & Ontspannen		-646.248	-25.038	-25.038	-25.038	-25.038
	baten	3.947.737	2.829.702	2.829.702	2.829.702	2.829.702
	lasten	63.312	-2.829.702	-2.829.702	-2.829.702	-2.829.702
	reserve	-4.321.824	0	0	0	0
5 Leren, Participeren & Ondersteunen		-310.775	0	0	0	0
	baten	689.602	13.987	7.372	-4.390	39.610
	lasten	666.803	29.197	29.197	29.197	29.197
	reserve	477				
6 Overzichten		1.356.882	43.184	36.569	24.807	68.807
	lasten	-20.000	-14.125	-14.125	-14.125	-14.125
Totaal PGM99		-20.000	-14.125	-14.125	-14.125	-14.125
Eindtotaal		236.638	-120.039	-126.654	-138.416	-94.416

Sociaal Domein

In dit hoofdstuk wordt het sociaal domein toegelicht. Onder “A” worden de afwijkingen binnen het sociaal domein gespecificeerd en toegelicht en wordt zowel de stelpost sociaal domein als de reserve sociaal domein gepresenteerd na besluitvorming van deze tweede tussenrapportage. Onder “B” worden de afwijkingen binnen het sociaal domein centrumtaken gespecificeerd en toegelicht. Eveneens worden de stelpost centrumtaken en de reserve centrummiddelen gepresenteerd na besluitvorming van deze tweede tussenrapportage.

A. Afwijkingen binnen het sociaal domein

1. Thema Onderwijs

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

Thema Onderwijs						
Onderwerp	Lasten/baten	2023	2024	2025	2026	2027
Wet Kinderopvang	Lasten	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Peuterspeelzaalwerk	Lasten	194.846				
	Baten	6.000				
Onderwijsachterstandenbeleid	Lasten	-79.079				
	Reserve SD	79.079				
Leerlingenvervoer	Lasten	-355.652	PM	PM	PM	PM
Totaal Onderwijs		- 79.806	75.000	75.000	75.000	75.000

Wet Kinderopvang/Peuterspeelzaalwerk/OAB (€ 275.846, structureel € 75.000)

- In de perspectiefnota 2024 is het budget Wet Kinderopvang verlaagd van € 675.000 naar € 400.000. O.b.v. de huidige uitgaven kan dit budget vanaf 2023 verder worden verlaagd met € 75.000 naar € 325.000 per jaar.
- Op het budget peuterspeelzaalwerk resteert in 2023 € 194.846. Dit hangt samen met het onderwijsachterstandenbeleid (OAB), beleidsmatig wordt meer integraal naar de budgetten gekeken. Gezien de behoeften van onze jeugdpopulatie op inzet op onderwijsachterstandenbeleid vindt op deze wijze uitputting van het OAB-budget plaats. Hierdoor kan het restant op het budget peuterspeelzaalwerk 2023 vrijvallen. Met de perspectiefnota 2024 is besloten dat de taakstelling Sociaal Medische Indicatie vanaf 2024 deels wordt ingevuld vanuit het budget peuterspeelzaalwerk. Dit maakt dat er vanaf 2024 geen ruimte meer is op dit budget.
- Zoals opgenomen in onze jaarstukken 2022 heeft er voor onderwijsachterstandenbeleid een correctie op een deel van de JOZ middelen 2021 plaatsgevonden en is de stand van de reserve OAB per 31-12-2021 herzien, dit gaf in 2022 een voordeel in de exploitatie ad € 219.000. Onze accountant heeft in dat kader een gewijzigde accountantsverklaring overgelegd. Het ministerie van onderwijs/DUO heeft de bevindingen van de accountant grotendeels overgenomen en recent de definitieve beschikking aan ons toegestuurd. In deze beschikking is mede een terugvordering over de voorgaande OAB-periode van 2011 – 2018 opgenomen waarvoor wij een terugbetalingsverplichting hebben. Dit betekent dat het voordeel reeds genomen is in de jaarstukken 2022 en dat in de tweede tussenrapportage 2023, met de definitieve beschikking van het DUO, het nadeel ad € 79.079 wordt genomen. Het nadeel wordt onttrokken aan de reserve sociaal domein.

Leerlingenvervoer (- € 355.652, structureel PM)

Het budget voor leerlingenvervoer wordt in 2023 opgehoogd met € 355.652. Dit wordt verklaard door het gestegen aantal leerlingen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer (stijging is 14%). Dit wordt mede verklaard doordat er gemiddeld meer ritten per persoon worden gemaakt. Hierbij gaat het om een toename van gemiddeld 27% per persoon. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het ziekteverzuim na de coronaperiode is afgenomen. Er wordt gemonitord om een raming te kunnen maken van de meerjarige financiële consequenties.

2. Thema Thuis in de Wijk

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof en Jeroen Postma

Thema Thuis in de Wijk						
Onderwerp	Lasten/baten	2023	2024	2025	2026	2027
Geduceerden toeslagenproblematiek	baten	2.423.920	-	-	-	-
	lasten	-1.882.042	-	-	-	-
Mantelzorg	lasten	28.000				
	reserve	28.000				
Totaal Thuis in de Wijk		541.878	-	-	-	-

Geduceerden toeslagenproblematiek (€ 541.878 incidenteel)

Bij het afronden van de jaarrekening 2022 was onvoldoende duidelijkheid voor het opnemen van een “nog te ontvangen post” voor de specifieke uitkering voor de geduceerden toeslagenproblematiek. Zowel in 2021 als bij de jaarrekening 2022 zijn wel de kosten van geduceerden toeslagenproblematiek meegenomen. Aangezien nog niet alle rijksmiddelen in 2021 en 2022 zijn bevoorschot is in de jaren 2021 en 2022 het nadelig saldo van de regeling geduceerden toeslagenproblematiek, ten laste gebracht van het resultaat van het sociaal domein. Het totale nadeel van € 541.878 wordt nu in 2023 gecorrigeerd door hiervoor de opbrengsten vanuit het Rijk te ramen. Dit voordeel komt nu in 2023 ten gunste van het sociaal domein.

Mantelzorg (€ 0)

Vanuit de overheveling 2022-2023 is een bedrag van € 48.000 meegenomen voor uitjes van mantelzorgers. De verwachting is echter dat de totale kosten voor deze uitjes lager uit gaan vallen en maximaal € 20.000 nodig is. Hiermee kan het incidentele bedrag uit de overheveling ad € 28.000 worden gecorrigeerd. Tegenover de lasten stond een onttrekking aan de reserve sociaal domein die hiermee ook komt te vervallen. Per saldo is deze post budgettair neutraal.

3. Thema maatwerk Jeugd

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

Thema Maatwerk Jeugd						
Onderwerp	Lasten/baten	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingswijziging 2023 GR JR	Lasten	-1.204.828				
Stelpost GR JR Woonplaatsbeginnsel	Lasten	1.204.828				
Open House Jeugd	Lasten	-1.094.887				
Uitvoeringsbudget Jeugd	Lasten	87.500				
	Reserve SD	-87.500				
Maatwerk Jeugd	Lasten	- 59.800				
Praktijkondersteuner huisarts GGZ-Jeugd	Lasten	31.354				
Jeugdvervoer	Lasten	- 70.337	- 60.509	- 60.509	- 60.509	- 60.509
Kostprijsonderzoek	Lasten		PM	PM	PM	PM
Totaal Maatwerk Jeugd		- 1.193.670	- 60.509	- 60.509	- 60.509	- 60.509

Begrotingswijziging 2023 Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (- € 1.204.828 incidenteel)

In de perspectiefnota 2024 is gemeld dat de begroting GR JR 2023 moest worden opgehoogd en is o.b.v. de concept begrotingswijziging 2023 GR JR een nadeel opgenomen van € 159.226. De GR JR gaf hierbij aan dat de concept begrotingswijziging 2023 GR JR gebaseerd is op een aantal onzekerheden. In navolging daarvan is de definitieve begrotingswijziging 2023 GR JR vastgesteld. O.b.v. deze definitieve begrotingswijziging 2023 GR JR dient Nissewaard, i.h.k.v. realistisch begroten, een aanvullend nadeel in 2023 op te nemen van € 1.204.828. Hierbij neemt de totale bijdrage 2023 van Nissewaard aan de GR JR toe van € 22.616.699 (perspectiefnota 2024) naar € 23.821.527. Zie onderstaande tabel.

Begroting 2023	concept begrotingswijziging 2023 GR JR (PPN 2024)	definitieve begrotingswijziging 2023 GR JR
<i>Bijdrage gemeente Nissewaard aan GR JR</i>	€ 22.616.699	€ 23.821.527
<i>Totale begroting GR JR</i>	€ 273.383.328	€ 278.627.441

Stelpost GR JR Woonplaatsbeginsel (€ 1.204.828 incidenteel)

Voorgesteld wordt om het nadeel als gevolg van de begrotingswijziging 2023 GR JR ad € 1.204.828 te dekken uit de beschikbare stelpost GR JR Woonplaatsbeginsel. Deze stelpost 2023 bedraagt € 2,5 miljoen en na aftrek van het nadeel resteert € 1.295.172. De resterende stelpost GR JR Woonplaatsbeginsel wordt gereserveerd voor een mogelijk tekort bij de jaarstukken 2023 van de GR JR. Deze stelpost GR JR is vanaf 2024 reeds vrijgevallen.

Open House Jeugd (- € 1.094.887)

Op de producten van de Open House Jeugd wordt voor 2023 een nadeel verwacht van € 1.094.887. Dit nadeel wordt grotendeels verklaard door extra uitgaven op zorgcontinuïteit voor het kinderdagcentrum (€ 914.375). Het nadeel op zorgcontinuïteit is nog (deels) van toepassing t/m 2025 en reeds meegenomen in de begroting 2024/meerjarenraming 2025 - 2027. Op de andere producten van de Open House Jeugd wordt een nadeel verwacht van circa € 180.000. Dit nadeel wordt grotendeels verklaard door extra uitgaven voor begeleiding jeugd (€ 75.000) en voor dagbesteding jeugd (€ 120.000). In dit stadium wordt voor begeleiding en dagbesteding alleen het budget voor 2023 opgehoogd.

Uitvoeringsbudget Jeugd (€ 0)

De overheveling 2022/2023 van de incidentele lasten van het uitvoeringsbudget jeugd ad € 87.500 wordt gecorrigeerd. Deze middelen zijn in 2023 niet meer benodigd en kunnen vrijvallen, de onttrekking uit de reserve sociaal domein kan worden teruggedraaid.

Maatwerk Jeugd (- € 59.800 incidenteel)

Voor maatwerk jeugd is een bedrag van € 900.200 begroot. Op basis van de realisatie in de eerste acht maanden worden de lasten voor 2023 geraamd op € 960.000. Dit geeft een nadeel van € 59.800. Vanaf 2024 is een bedrag van € 842.567 voor maatwerk jeugd begroot. Er worden acties ingezet om maatwerk jeugd te verminderen.

Praktijkondersteuner huisarts GGZ-Jeugd (€ 31.354 incidenteel)

De subsidies 2023 voor de praktijkondersteuner huisarts GGZ-jeugd bedragen € 368.646. Het totale begrote budget 2023 bedraagt € 400.000. De ruimte van € 31.354 kan vrijvallen.

Jeugdvervoer (- € 70.337, structureel - € 60.509)

De kosten voor jeugdvervoer in 2023 worden ingeschat op € 200.000 (realisatie 2022 was € 190.000). De begroting 2023 en verder was nog niet opgehoogd op basis van het realisatieniveau 2022. Aangezien de kosten structureel rond de € 200.000 blijven wordt het budget jeugdvervoer structureel verhoogd naar € 200.000.

Kostprijsonderzoek (PM)

In mei 2023 heeft het college ingestemd met het uitvoeren van een kostprijsonderzoek voor de persoonsgebonden diensten ambulante begeleiding (Jeugd & Wmo) en hulp bij het huishouden (Wmo). Over de uitkomsten van het onderzoek en de gevolgen voor de tarieven wordt in het laatste kwartaal van 2023 nader geadviseerd. In deze besluitvorming worden ook de financiële consequenties meegenomen.

4. Thema maatwerk Volwassenen

Wethouder Jeroen Postma

Thema Maatwerk Volwassenen						
Onderwerp	Lasten/baten	2023	2024	2025	2026	2027
Wmo Collectief vervoer	lasten	250.900	50.900	50.900	50.900	50.900
Wmo Aanpassingen in huis	lasten	82.102	-	-	-	-
Wmo Hulpmiddelen	lasten	-54.762	36.446	36.446	36.446	36.446
	baten	54.762	-	-	-	-
Wmo Doventolk	lasten	23.000	24.680	24.680	24.680	24.680
Wmo Verhuiskosten aan client	lasten	20.000	-	-	-	-
Wmo Inhuur deskundigheid derden	lasten	-22.500	-22.062	-22.062	-22.062	-22.062
	baten	5.000	4.650	4.650	4.650	4.650
Wmo Eigen bijdrage	lasten	-	54.092	54.092	54.092	54.092
Kostprijsonderzoek	lasten		PM	PM	PM	PM
Totaal Maatwerk Volwassenen		358.502	148.706	148.706	148.706	148.706

Wmo Collectief vervoer (€ 250.900, structureel € 50.900)

In de begroting 2024-2027 is het budget Collectief Vervoer reeds met € 200.000 structureel verlaagd in verband met een onderbesteding. Het aantal ritten collectief vervoer blijft min of meer stabiel en neemt niet verder toe ten opzichte van 2022 toen aan het begin van het jaar nog een (mogelijk) corona effect was. De huidige prognose gaat uit van een overschot van € 250.900 in 2023. Dit betekent dat voor de begroting 2024-2027 de begroting nog eens met € 50.900 verlaagd kan worden.

Aanpassingen aan huis (€ 82.102 incidenteel)

In het budget aanpassingen aan huis fluctueren de uitgaven op jaarbasis. Dit hangt af van de aanvragen en de toekenning van de mate van beperking en het soort aanpassing. Op basis van de huidige realisatie wordt een voordeel op dit budget in 2023 verwacht van circa € 82.000. Vanwege de fluctuaties op jaarbasis wordt voorgesteld dit budget niet structureel te verlagen.

Wmo hulpmiddelen (€ 0, structureel € 36.446)

In de begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor hulpmiddelen geïndexeerd met 7,58%. De tarieven voor de hulpmiddelen 2024 worden gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) van augustus en deze bedraagt 3%. Voor 2024 wordt voorgesteld hiervan af te wijken en voor 2024 uit te gaan van een indexering van 70% CPI en 30% OVA (4,94%). Dit betekent dat de tarieven in 2024 worden geïndexeerd met € 3,58%. De tarieven worden lager geïndexeerd dan het geïndexeerde

budget in de begroting. Dit levert vanaf 2024 een voordeel op van € 96.446. Naast de verstrekkingen in natura worden ook PGB hulpmiddelen verstrekt. De geraamde kosten hiervoor bedragen naar verwachting structureel € 60.000. Om zuiver te kunnen begroten wordt nu ook voor de PGB hulpmiddelen een bedrag in de begroting geraamd. Per saldo bedraagt op dit moment het structurele voordeel als gevolg van de indexatie € 36.446. In 2023 is incidenteel een schadevergoeding (regres letselschade) ontvangen van € 54.762. Hiertegenover staan ook gemaakte kosten. Per saldo is deze post budgettair neutraal in 2023.

Wmo Doventolk (€ 23.000, structureel € 24.680)

De uitgaven aan kosten voor doventolk liggen de laatste jaren structureel rond de € 25.000. Voorgesteld wordt om het budget voor 2023 en verder te verlagen naar € 25.000. Dit is een voordeel van € 23.000 in 2023 en een structureel voordeel van € 24.680 vanaf 2024.

Wmo Verhuiskosten aan client (€ 20.000 incidenteel)

Voor de verhuiskosten aan cliënten is een structureel budget begroot van € 100.000. Dit budget kent elk jaar fluctuaties in de uitgaven. Op basis van de huidige realisatie in 2023 worden de verhuiskosten voor dit jaar ingeschat op € 80.000, oftewel een voordeel van € 20.000. Vanwege de fluctuaties op jaarbasis wordt voorgesteld dit budget incidenteel te verlagen.

Wmo inhuur deskundigheid derden (€ -17.500, structureel € -17.412)

Het aantal medische keuringen voor Wmo voorzieningen neemt toe en leidt tot een stijging van de verwachte kosten met € 22.500. Tegenover dit nadeel staat een voordeel van € 5.000 op de leges (zullen € 15.000 in plaats van € 10.000 bedragen). Dit effect wordt ook meerjarig meegenomen in de begroting 2024-2027 aangezien het instrument medische keuringen blijft worden ingezet.

Wmo eigen bijdrage (€ 0, structureel € 54.902)

Per 1 januari 2024 gaat het abonnementstarief omhoog van € 19 naar € 20,60 per maand. Een verhoging met 8,42%. Op basis van deze informatie worden de verwachte eigen bijdragen ook met 8,42% opgehoogd. Dit betekent dat de geraamde inkomsten aan eigen bijdragen per jaar met € 54.092 worden verhoogd. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de herinvoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo. Hierover volgt nadere advisering zodra het wetsvoorstel hiervoor is aangenomen.

Kostprijsonderzoek (PM)

In mei 2023 heeft het college ingestemd met het uitvoeren van een kostprijsonderzoek voor de persoonsgebonden diensten ambulante begeleiding (Jeugd & Wmo) en hulp bij het huishouden (Wmo). Over de uitkomsten van het onderzoek en de gevolgen voor de tarieven wordt in het laatste kwartaal van 2023 nader geadviseerd. In deze besluitvorming worden ook de financiële consequenties meegenomen.

5. Thema Werk, inkomen, armoedebeleid en emancipatie

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

Thema Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie						
Onderwerp	Lasten/baten	2023	2024	2025	2026	2027
BUIG Rijksinkomsten	baten	261.107	2.850.417	2.850.417	2.850.417	2.850.417
BUIG terugvorderingen	baten	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
BUIG lasten	lasten	-13.802	-2.192.803	-2.691.776	-2.689.735	-2.610.865
BB Beschermingsbewind	lasten	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
	baten	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Re-integratiekosten	lasten	-69.836	-520.950	-520.950	-20.950	-20.950
Besluit voor zelfstandigen (BBZ)	lasten	130.000				
	baten	-19.873				
Beschut werken	lasten	-157.500	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
WSW-middelen	lasten	878.708	81.751	81.751	81.751	81.751
	baten	-283.688				
Uitvoeringskosten Inburgering	lasten	355.000				
	Reserve SD	-245.000				
Collectieve ziektekostenverzekering	lasten	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
Gratis OV minima AOW	lasten	160.000				
Rotterdamgas	lasten	-45.000	-34.850	-34.850	-34.850	-34.850
	baten	4.860	4.768	4.768	4.768	4.768
Schuldhulpverlening	baten	-19.000	-20.225	-20.225	-20.225	-20.225
ESF einddecl. REACT-EU 2020-2022	baten	1.200.000				
	lasten	-800.000				
Totaal Werk en Inkomen		1.525.973	218.108	-280.865	221.176	300.046

BUIG rijksinkomsten

2023 (€ 261.107)

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW (Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers), IOAZ (Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) en Bbz 2004 (levensonderhoud voor startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.

Het definitieve BUIG budget 2023 en het voorlopige BUIG budget 2024 zijn eind september bekend geworden. Voor 2023 wordt het budget € 35.568.104 en dat is € 261.107 hoger dan het voorlopige budget.

2024-2027 (€ 2.850.417)

Voor 2024 is er een voorlopige beschikking van € 38.567.763 miljoen aan rijksinkomsten BUIG. In de begroting zijn de rijksinkomsten begroot op € 32,7 miljoen. Dit betekent dat de baten, op basis van de voorlopige beschikking BUIG, met structureel € 2,85 miljoen naar boven worden bijgesteld.

De belangrijkste redenen voor ophoging van het Rijksbudget BUIG zijn de hogere realisatie aan uitkeringen in 2023, de verwachte sterke instroom van statushouders in 2024 en het Centraal PlanBureau (CPB) verwacht een redelijk sterk oplopende werkloosheid in 2024.

BUIG terugvorderingen (€ -75.000)

Het aantal nieuwe ontstane terugvorderingen Participatiewet uitkeringen valt naar verwachting € 75.000 lager en zal € 750.000 bedragen. Voorgesteld wordt om meerjarig dit budget ook naar beneden bij te stellen.

BUIG lasten

2023 (€ -13.802)

De verwachting is dat de het aantal participatiewet uitkeringen eind 2023 uitkomt op 1.975. Dit is hoger dan het aantal uitkeringen waar in de begroting mee rekening is gehouden namelijk 1.884. Hier staat tegenover dat de prognose van het aantal IOAW/IOAZ uitkeringen daalt van 113 naar 104.

Daarnaast is in de prognose de gemiddelde prijs iets naar boven bijgesteld. Per saldo wordt in 2023 een nadeel gemeld van € 13.802 op de lasten met betrekking tot BUIG.

2023-2026 (€ -2,2 miljoen 2024 oplopend naar € 2,6 miljoen in 2027)

Op basis van de huidige gegevens worden de BUIG lasten structureel aangepast. De prognose voor het aantal uitkeringen eind 2023 in de begroting is lager dan de werkelijke ontwikkeling van het aantal BUIG-uitkeringen. In de begroting is rekening gehouden met een totaal aantal uitkeringen van 2.997 eind 2023 (totaal P-wet, IOAZ, IAOW). Inmiddels is de prognose dat het aantal uitkeringen eind 2023 uitkomt op 2.079. Voor 2024 wordt rekening gehouden met een stijging van 3% van het aantal participatiewet uitkeringen. Voor de jaren 2025 t/m 2027 wordt het aantal uitkeringen gelijk gehouden aan 2024 gezien de onzekere prognoses. Ook aan de inkomstenkant wordt deze methodiek toegepast. Daarnaast is bij de nieuwe prognose voor 2024 en verder, ook de gemiddelde prijs per uitkering naar boven bijgesteld. Per saldo wordt het budget naar boven bijgesteld met € 2,2 miljoen in 2024, € 2,7 miljoen in 2025 en 2026 en € 2,6 miljoen in 2027.

De prognoses in de 2^e tussenrapportage zijn gebaseerd op de volgende aantallen:

<i>Gemiddelde prijs</i>	€ 17.200	€ 17.300	€ 18.400	
<i>Ontwikkeling uitkeringen</i>	<i>Pwet</i>	<i>IOAW</i>	<i>IOAZ</i>	<i>Totaal</i>
Eind 2023	1.975	99	5	2.079
Eind 2024	2.034	90	5	2.129
Eind 2025	2.034	81	5	2.120
Eind 2026	2.034	72	5	2.111
Eind 2027	2.034	63	5	2.102

Bijzondere bijstand beschermingsbewind (€ 200.000 structureel)

Door ingezette acties op het gebied van preventie is het gebruik van beschermingsbewind afgenomen en kan het begrote budget structureel € 100.000 naar beneden worden bijgesteld. Verder valt het aantal nieuwe ontstane terugvorderingen bijzondere bijstand naar verwachting € 100.000 hoger uit en zal € 300.000 bedragen. Dit komt vooral doordat er meer leningen verstrekt worden bijvoorbeeld voor aankoop huisraad door statushouders. Aangezien de taakstelling asiel hoog zal blijven wordt het bedrag ook structureel opgehoogd.

Re-integratie kosten (€ -69.836, in 2024 en 2025 € -520.950, structureel € -20.950)

Voor re-integratie is dit jaar € 400.000 extra beschikbaar gesteld en dit wordt volledig benut aan diverse activiteiten/projecten. Er wordt op de budgetten voor re-integratie een overschrijding van circa € 70.000 verwacht en dit komt vooral doordat de factuur leerlijnen 4e kwartaal 2022 ad. € 82.169 pas in de loop van 2023 is betaald en drukt op het budget 2023 omdat hiervoor geen nog te betalen post is meegenomen bij de jaarrekening 2022. Meerjarig wordt voor 2024 en 2025 € 500.000 extra voor re-integratie geraamd om ervoor te zorgen dat uitkeringsgerechtigden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt meer kans op een baan gaan maken en zo vanaf 2026 voor extra uitstroom moet zorgen. Het budget voor loonwaardemetingen wordt structureel met

€ 20.950 opgehoogd. Voor extra investeringen in re-integratie kan ook de verkregen ESF-subsidie bijvoorbeeld worden benut.

BBZ Uitvoering en uitvoeringskosten (€ 110.127 incidenteel)

BBZ (Besluit voor zelfstandigen) Uitkeringen

De uitgaven aan BBZ-uitkeringen zijn vanaf 2024 al structureel verlaagd van € 180.000 naar € 80.000 als gevolg van minder aanvragen en uitkeringen. In 2023 kan het budget ook worden verlaagd met € 100.000. Daarnaast moet er voor de afrekening 2022 nog € 4.873 worden terugbetaald en zijn de nieuwe ontstane terugvorderingen BBZ € 15.000 lager. Per saldo een voordeel van € 80.127 in 2023.

BBZ Uitvoeringskosten

In de begroting 2024-2027 zijn de uitvoeringskosten BBZ al structureel verlaagd van € 140.000 naar € 110.000 als gevolg van minder aanvragen, waardoor de variabele uitvoeringskosten lager uitvallen. Dit betekent dat het budget voor 2023 met € 30.000 kan worden wordt verlaagd. Een incidenteel voordeel van € 30.000 in 2023.

Beschut werken loonkosten en begeleiding (€ -158.000, structureel € -140.000)

Het aantal personen met een loonkostensubsidie onder beschut werken neem toe, waardoor de loon- en reiskosten voor beschut werken stijgen. Op basis van de huidige aantallen wordt een overschrijding op dit budget van € 140.000 verwacht en zullen de kosten € 575.000 bedragen. Voor de jaren 2024-2027 wordt dit nadeel ook meegenomen. Als gevolg van de stijgende aantallen nemen de begeleidingskosten voor beschut werken ook toe en wordt dit budget met € 17.500 opgehoogd voor 2023. Voor de jaren 2024-2027 is het budget begeleidingskosten bij de Perspectiefnota 2024 al opgehoogd.

Wet sociale werkvoorziening (WSW) middelen (€ 595.020, structureel € 81.751)

In de meicirculaire 2023 is € 684.688 meer ontvangen voor de WSW. Deze extra middelen zijn in eerste instantie te gunste gekomen van de stelpost exploitatiebijdrage WSW. Deze middelen zijn ter compensatie voor de gemeente Nissewaard voor de hogere lasten in het kader van de WSW (de bijdrage aan de BV Voorne Putten Werkt). Het budget in de begroting 2023 voor de exploitatiebijdrage aan de BV Voorne putten Werkt is in overeenstemming met de begroting van de BV VPW. De hogere Rijksinkomsten betekenen wel een lagere gemeentelijke bijdrage van de gemeente Voorne aan Zee ad. € 283.688. Per saldo betekent dit een incidenteel voordeel van € 401.000 voor de gemeente Nissewaard. Op de stelpost exploitatiebijdrage WSW resteert nog bedrag ad € 194.020 in 2023 en € 81.751 vanaf 2024. Deze valt nu ook vrij in de 2^e tussenrapportage, waarmee het voordeel uitkomt op € 595.020 in 2023 en structureel € 81.751.

Uitvoeringskosten Inburgering (€ 110.000 incidenteel)

De onderbesteding op het budget uitvoeringskosten inburgering is naar verwachting € 355.000. Vanuit de overheveling 2022-2023 is een budget van € 245.000 op dit budget overgeheveld omdat naar verwachting de taakstelling asiel met meer dan 50% zou worden verhoogd. De onderbesteding komt doordat bepaalde kosten gedekt kunnen worden uit de specifieke uitkeringen Wet Inburgering en Onderwijsroute en het budget Volwasseneneducatie. Ondanks de toename van de taakstelling asiel stijgen de kosten niet mede door het efficiënt inzetten van de middelen. De geraamde onttrekking aan de reserve sociaal domein ad € 245.000 komt te vervallen. Per saldo resteert een incidenteel voordeel van € 110.000.

Collectieve ziektekostenverzekering (€ 65.000 structureel)

Bij de Perspectiefnota 2024 is het budget Collectieve ziektekostenverzekering structureel opgehoogd met € 65.000 door een toename van het aantal verzekerden in het begin van 2023. Echter sindsdien is het aantal verzekerden gedaald en is het oorspronkelijk begrote budget voor de Collectieve ziektekostenverzekering toereikend. Voorgesteld wordt om de begroting voor 2024 en verder ook met € 65.000 te verlagen.

Gratis OV-minima AOW (€ 160.000 incidenteel)

Er wordt dit jaar onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van gratis openbaar vervoer voor minima 65-plussers in 2024. Dit jaar zijn er derhalve nog geen kosten hiervoor. Wanneer vanaf 2024 gratis OV voor minima doorgaat bedragen de kosten circa € 100.000 per jaar. In de begroting 2024-2027 is het budget al structureel verlaagd naar € 100.000.

Rotterdampas (€ -40.140, structureel € -30.082)

In 2023 zijn er meer Rotterdampassen verstrekt dan in de voorgaande jaren. De verwachte kosten vallen daardoor € 10.000 hoger uit. De verstrekkingen aan retailers van minima die een tegoed hebben op de Rotterdampas om aankopen te doen valt hoger uit, waardoor de begroting met € 35.000 moet worden opgehoogd. Tegenover de hogere kosten staan hogere opbrengsten van balieverkoop van de Rotterdampas van € 4.860. Voorgesteld wordt om de prognoses qua uitgaven/inkomsten ook te hanteren voor 2024 en verder, waardoor er een nadeel per jaar ontstaat van € 30.082.

Schuldhelpverlening (€ -19.000, structureel € -20.225)

De inkomsten schuldhelpverlening voor financieel beheer en bemiddelingskosten laten in de afgelopen jaren een dalende trend zien. Door meer inzet op preventie is het aantal cliënten schuldhelpverlening lager. Er wordt ook vaker voor gekozen om geen eigen bijdrage meer te vragen, zodat het schuldbedrag sneller kan worden afgelost. De verwachting is dat er € 40.000 aan inkomsten in 2023 wordt binnengehaald in plaats van de begrote € 59.000. Dit nadeel wordt ook structureel meegenomen in de begroting 2024-2027.

ESF einddeclaratie EU-REACT AMR Rijnmond 2020-2022 (€ 400.000 incidenteel)

Het conceptrapport van bevindingen is ontvangen van UVB SZW ten behoeve van het ESF-project REACT-EU 2020-2022 AMR Rijnmond. AMR-breed komt de ESF-realisatie uit op 117%. Voor Nissewaard betekent dit per saldo dat nog een bedrag ad € 1,2 miljoen aan ESF middelen zal worden ontvangen. Deze middelen komen ten gunste van het re-integratiebudget. Eerder is in de perspectiefnota 2024 voor Re-integratie een voorfinanciering van € 400.000 gevraagd, deze kwam te laste van de stelpost sociaal domein. Nu extra middelen worden ontvangen komt een bedrag ad € 800.000 te gunste van het re-integratiebudget en komt €400.000 ten gunste van de stelpost sociaal domein.

6. Volksgezondheid

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof

Thema Volksgezondheid						
Onderwerp	Lasten/baten	2023	2024	2025	2026	2027
Gezond in de stad	Lasten	140.872	-	-	-	-
	Reserve AR	-40.403				
Gezondheidsdienst	lasten	-8.935	-19.481	-19.481	-19.481	-19.481
Totaal Volksgezondheid		91.534	-19.481	-19.481	-19.481	-19.481

Gezond in de stad (€ 100.469 incidenteel)

Voor 2023 zijn er nog middelen geraamd voor Gezond in de Stad en zijn er ook middelen vanuit de overheveling 2022 overgeheveld naar 2023 ad € 40.403. Verder is er € 50.000 ontvangen van het Rijk voor lokale preventieakkoorden en deze gelden worden gereserveerd voor uitgaven. Het restant van € 140.872 kan vrijvallen, omdat deze kosten nu vallen onder de nieuwe specifieke uitkering brede SPUK. Voor 2024 en verder is het budget al vrijgevallen. De geraamde onttrekking aan de algemene reserve sociaal ad € 40.403 met betrekking tot de overheveling komt te vervallen. De overheveling via de algemene reserve komt doordat de overgeheveldde middelen 2022/2023 beschikbaar zijn gesteld via de decembercirculaire 2022 en in 2022 niet aan het saldo van de reserve sociaal domein zijn toegevoegd. Per saldo resteert een incidenteel voordeel van € 100.469.

Gezondheidsdienst (€ -8.935, structureel € -19.481)

Op het budget gezondheidsdienst wordt een nadeel verwacht van € 8.935. Dit komt door een hogere bijdrage basistaken aan de GGD ad. € 14.377, hogere kosten aan lijkschouwingen door een tariefsverhoging ad. € 10.998 en door lagere kosten voor schoonmaak woningen ad. € 16.440. Voor 2024 en verder is de begroting van de GGD al opgehoogd bij de perspectiefnota 2024. Alleen wordt het budget voor lijkschouwingen structureel opgehoogd naar € 70.000, waarvan de dekking deels komt doordat schoonmaakkosten voor woningen kan worden verlaagd. Per saldo resteert nog een nadeel van € 19.481

7. Saldo Stelpost Sociaal domein

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof en Jeroen Postma

De stelpost sociaal domein is de sluitpost voor de budgetten van het sociaal domein. De voor- en nadelen van de mutaties in de 2^e tussenrapportage worden verrekend met de stelpost sociaal domein. In onderstaand overzicht is de stand van de stelpost sociaal domein opgenomen, na besluitvorming van de 2^e tussenrapportage. De gevolgen van de septembercirculaire 2023 zijn eveneens meegenomen.

Tabel: Stand stelpost sociaal domein

Stelpost sociaal domein bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Stand begroting 2023, 2024-2027	-2.044	104	2.129	-4.435	-5.310
Effecten septembercirculaire 2023	1.007	1.681	1.623	1.303	2.394
<u>mutaties 2e tussenrapportage 2023-2027:</u>					
Onderwijs	-80	75	75	75	75
Thuis in de wijk	542	-	-	-	-
Jeugd	-1.194	-61	-61	-61	-61
Maatwerk Volwassenen	358	149	149	149	149
Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie	1.526	218	-281	221	300
Volksgezondheid	92	-19	-19	-19	-19
Stand stelpost SD na besluitvorming	208	2.146	3.615	-2.767	-2.472

8. Reserve Sociaal domein

Wethouder Hanneke Stengs-Nijhof en Jeroen Postma

In de 2^e tussenrapportage zijn een aantal mutaties in de reserve sociaal domein opgenomen. Het gaat om het corrigeren van de overheveling 2022/2023 en een onttrekking van Onderwijs achterstanden beleid (OAB) als gevolg van de afrekening van de jaren 2011-2018. Als gevolg van de correctie overheveling wordt in totaal € 381.500 minder onttrokken in 2023 en wordt € 21.000 onttrokken in 2024 (verschuiving).

Correctie overheveling 2022/2023	2023	2024
Formatie kwaliteitsfunctionarissen	21.000	-21.000
Mantelzorg	28.000	
Uitvoeringskosten Inburgering	245.000	
Uitvoeringskosten Jeugd	87.500	
Totaal correctie overheveling 2022/2023	381.500	-21.000

Na verwerking van de mutaties uit de 2^e tussenrapportage 2023 is het verloop van de reserve sociaal domein als volgt:

Tabel verloop reserve sociaal domein

Reserve Sociaal Domein * € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 1 januari	12.332*	9.581	9.169	8.869	8.819
2 ^e Tussenrapportage 2022	-237	-43			
Opheffen GR leerplicht	-48	-48			
Vrijval reserve centrumtaken SD	2.016				
Perspectiefnota 2023	-988				
GIDS t.b.v. JOGG	-81				
Aanvullende uitwerking coalitieakkoord	-50	-50	-50	-50	
Overheveling 2022-2023	-1.790				
Implementatie ingang		-250	-250		
Lokaal beleidsplan Beschermd Thuis **	-1.874				
2 ^e turap 2023: correctie overheveling	382	-21			
2 ^e turap 2023: OAB afrekening 2011-2018	-79				
Saldo 31 december	9.581	9.169	8.869	8.819	8.819

*In het saldo van de jaarrekening 2022 is een storting opgenomen van € 3,7 miljoen met betrekking tot een nog te ontvangen bijdrage van het Rijk in het kader van de specifieke uitkering Oekraïne. Over de besteding hiervan wordt nader geadviseerd.

** Uitgangspunt is dat dit bedrag gecompenseerd wordt uit de 2^e vrijval uit de reserve centrummiddelen, besluitvorming hierover volgt.

B. Afwijkingen binnen Centrumtaken sociaal domein

Wethouder Jeroen Postma

Centrumtaken						
Onderwerp	Lasten/baten	2023	2024	2025	2026	2027
Beschermd Wonen	Lasten	3.547.571	89.000	89.000	89.000	89.000
	Baten	452.429	-89.000	-89.000	-89.000	-89.000
	Reserve centrummiddelen	-4.000.000				

Bijgaande financiële verschillen inzake beschermd wonen worden toegelicht.

Beschermd Wonen (lasten 2023 € 3.547.571; baten 2023 € 452.429; reserve centrummiddelen 2023 - € 4.000.000; vanaf 2024 lasten € 89.000; vanaf 2024 baten - € 89.000)

Op basis van de nieuwe prognose zijn de lasten voor beschermd wonen omlaag bijgesteld en wordt met de tweede tussenrapportage 2023 € 4 miljoen in de reserve centrummiddelen gestort. Voornemen is om wederom een deel van de reserve centrummiddelen te laten vrijvallen (2^e vrijval) en dit te verdelen onder de ZHE-regiogemeenten voor lokaal beleid. Hierover wordt de raad nader geadviseerd. Voor de baten 2023 worden de terugvorderingen beschermd wonen van voorgaande periode geraamd op € 541.429 en de eigen bijdragen beschermd wonen worden met € 89.000 omlaag bijgesteld. De bijstelling van de eigen bijdragen beschermd wonen is structureel.

Reserve centrummiddelen

Gedurende de afgelopen jaren is er een aanzienlijke reserve centrummiddelen, voor de gemeenten op de Zuid-Hollandse eilanden, ontstaan. Gezien de omvang van de bedragen en de risico's die worden gelopen, is een reserve gewenst. Op advies van de Stuurgroep OGGZ+ heeft de raad besloten om in 2023 zeven miljoen te onttrekken aan de reserve centrummiddelen ten gunste van de individuele gemeenten op de Zuid-Hollandse eilanden. Voornemen is om wederom een deel van de reserve centrumtaken te laten vrijvallen (2e vrijval) en dit te verdelen onder de ZHE-regiogemeenten voor lokaal beleid. Hierover wordt de raad nader geadviseerd. Bijgaand het verloop van de reserve centrummiddelen.

Verloop reserve centrummiddelen (bedragen * € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 1 januari	24.134	20.074	20.074	20.074	20.074
<i>Reeds besloten:</i>					
Plan geweld hoort nergens thuis 2021 - 2023 ZHE (uitvoeringskosten en projectleiding)	-510				
Vrijval reserve Centrumtaken per 2023 (Nissewaard ad € 2.015.590)	-7.000				
Verlenging pilot Hobbemastraat van jan. t/m juni 2023	-159				
Decembercirculaire 2022	25				
Overheveling 2022 - 2023	-416				
<i>Te besluiten met de tweede tussenrapportage 2023:</i>					
Saldo tweede tussenrapportage 2023	4.000				
Saldo 31 december	20.074	20.074	20.074	20.074	20.074

Stelpost centrumtaken

De stelpost centrumtaken heeft betrekking op de taken van de centrumgemeente Nissewaard voor de gemeenten op de Zuid-Hollandse eilanden. De voor- en nadelen van de mutaties in de tweede tussenrapportage worden in eerste instantie verrekend met de stelpost centrumtaken en/of de reserve centrummiddelen. Bijgaand het verloop van de stelpost centrumtaken.

Verloop stelpost centrumtaken (bedragen * € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Begroot	3.357	3.505	3.488	3.330	3.327
Saldo tweede tussenrapportage 2023	- 2.072	1.049	2.391	2.397	2.400
Mutatie septembercirculaire 2023	141	86	125	124	123
Stelpost centrumtaken	1.425	4.640	6.005	5.851	5.850

Paragraaf Bedrijfsvoering

Op basis van de huidige prognose wordt verwacht dat op de personeelslasten in 2023 een nadeel wordt verwacht van circa € 1 miljoen. Eerder is bij de perspectiefnota 2024 al een extra bedrag ad € 3 miljoen toegevoegd aan het personeelsbudget vanwege de correctie van de CAO. Doordat een component van deze CAO bestaat uit een vast bedrag bleek de stijging van de formatiekosten bij de Perspectiefnota 2024 te laag zijn ingeschat. Zo bleek de ingeschatte 7% CAO-stijging na doorrekening op individueel niveau richting (gemiddeld genomen) de 9% te gaan. Dit heeft ook gevolgen voor formatielasten in 2023. Als we de 2% doorrekenen naar circa € 60 miljoen aan salariskosten dan zou het tekort als gevolg van een te lage correctie van de CAO circa € 1,2 miljoen bedragen.

Op dit moment is de prognose van de personeelslasten 2023 als volgt:

Prognose personeelslasten 2023	Begroting	Prognose realisatie	Prognose resultaat
1. Salariskosten personeel	60.624.037	55.314.709	5.309.328
2. Externe inhuur	2.147.205	8.912.245	-6.765.040
3. Opbrengst personeel	-2.815.851	-3.411.820	595.969
4. Voormalig personeel	537.292	573.489	-36.197
5. College en raad	1.617.174	1.696.214	-79.040
Subotaal personeelslasten	62.109.857	63.084.836	-974.979
<i><u>Personeelslasten met specifieke dekking:</u></i>			
1. Salariskosten personeel	5.710.767	5.710.767	-
2. Externe inhuur	12.234.110	12.234.110	-
3. Opbrengst personeel	-309.711	-309.711	-
4. Voormalig personeel	3.148	3.148	-
Totaal personeelslasten	79.748.172	80.723.151	-974.979

Personeelslasten met specifieke dekking

De personeelslasten zijn gesplitst naar “reguliere personeelslasten” en “personeelslasten met specifieke dekking”. Het uitgangspunt voor de personeelslasten met specifieke dekking is dat deze personeelslasten budgettair neutraal zijn. Hiervoor is dus dekking aanwezig binnen de specifieke middelen. Enkele voorbeelden hiervoor zijn: personeelslasten op specifieke uitkeringen, projecten, investeringen, flankerend beleid (dekking reserve) en personeelslasten De stoep (gesloten systeem). In bovenstaande tabel is de begroting van de personeelslasten met specifieke dekking dan ook gebaseerd op de prognose van deze personeelslasten.

Salariskosten personeel

De salariskosten personeel zijn gebaseerd op de realisatie tot en met september. Vervolgens is de maand september als basis gebruikt voor extrapolatie naar het einde van het jaar.

Externe inhuur

De prognose van de externe inhuur is gebaseerd op de realisatie en de openstaande verplichtingen. In totaal wordt in 2023 een bedrag ad € 21,2 aan externe inhuur verwacht (in 2022 bedroeg de realisatie aan externe inhuur 19,4 miljoen). De openstaande verplichtingen in Coda

zijn op dit moment nog heel hoog. Dit komt doordat een groot deel van de facturen vanuit Maandag nog niet zijn gefactureerd. Er is inmiddels een inhaalactie gestart waarbij veel facturen van oudere periodes nu worden gefactureerd. Het grote bedrag aan openstaande verplichtingen geeft een onzekerheid in de prognose van de externe inhuur.

Opbrengst personeel

De prognose voor de opbrengst personeel onder de “reguliere personeelslasten” ad € 3,4 miljoen heeft voor het grootste deel betrekking op de facturatie van personeel aan de BV Voorne Putten Werkt ad circa € 3 miljoen. De overige opbrengsten hebben betrekking op opbrengst detachering en uitkering sociale verzekeringen.

Tekort personeelslasten 2023

Het nadeel van € 3 miljoen CAO 2023 uit de perspectiefnota 2024 is vooralsnog geparkeerd op een stelpost op programma 6 in het thema “overige baten en lasten”. Hiernaast is tevens een bedrag ad € 287.000 opgenomen voor periodieken. Uit de 2^e tussenrapportage komt hier nog € 1 miljoen aan verwacht nadeel bij. Het totaalbedrag van € 4,29 miljoen wordt als volgt verdeeld over de formatielasten in de verschillende programma’s en thema’s:

Verdeling stelpost personeel	salarislasten personnel	Afboeken stelpost
PGM01	164.588	
Bestuur	74.386	
Burgerzaken	90.202	
PGM02	759.130	
Accommodaties & Parkeren	155.155	
Beheer Openbare Ruimte	398.916	
Openbare Orde & Veiligheid	205.059	
PGM03	289.943	
Bouwprojecten & Grex	42.382	
Duurzaamheid & Klimaatadaptatie	10.952	
Ruimtelijke ontwikkeling	107.599	
Wonen	129.010	
PGM04	185.449	
Cultureel Erfgoed	4.577	
Cultuur	133.620	
Economie	9.362	
Recreatie & Toerisme	9.679	
Sport	28.211	
PGM05	1.539.565	
Maatwerk Jeugd	127.040	
Maatwerk Volwassenen	354.109	
Onderwijs	49.085	
Thuis in de Wijk	85.198	
Volksgesondheid	9.753	
Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie	914.380	
PGM06	1.348.325	-4.287.000
Belasting Overig	3.019	
Ondersteuning organisatie	1.311.277	
Overige baten en lasten		-4.287.000
OZB	34.029	
Totalen	4.287.000	-4.287.000

Paragraaf Financiering

Inleiding

De paragraaf Financiering is een verplicht onderdeel van de begroting en het jaarverslag van de gemeente Nissewaard. De paragraaf is een weergave van de beleidsvoornemens en de uitwerking van het treasurystatuut in de begroting. In het jaarverslag komen de resultaten van de uitvoering, alsmede de verantwoording daarover in de paragraaf tot uitdrukking.

De tussenrapportage gaat in op het vermelden de belangrijkste afwijkingen en/of ontwikkelingen die gedurende het jaar hebben plaatsgevonden. Ten aanzien van de dividenden verantwoorden we de tot nu toe behaalde resultaten en de huidige ontwikkelingen.

Beleidsafwijkingen of nieuw beleid

Ten aanzien van de kadernota en de meerjarenbegroting zijn er geen wijzigingen in het beleid aangenomen.

Actuele ontwikkelingen en risico's

Recent is met de Staat overeenstemming bereikt over de voorwaarden van het toetreden van de Staat als aandeelhouder tot Stedin. Hierdoor is meer duidelijkheid ontstaan over het verwachte dividend van Stedin in de periode 2024-2033 en de voorwaarden waaronder dit uitgekeerd wordt. Deze ontwikkeling heeft geen effect op het ontvangen dividend in 2023.

De externe rentelast is een grondslag voor de rekenrente. De werkelijke rentelast in 2023 geeft voornog geen aanleiding om de rekenrente van 1% aan te passen. De stijging van de marktrente kan mogelijk invloed hebben op de te hanteren rekenrente in de toekomst. Wij zullen hier de vinger aan de pols houden.

De rentetarieven voor korte en lange leningen zijn verder gestegen ten opzichte van vorig jaar. De verwachting is dat rentes voorlopig niet zullen dalen. Om de treasury risico's te beperken en omdat de rente op kortlopende leningen op dit moment hoger is dan de rente op langlopende leningen is besloten om in het najaar van 2023 een 10-jarige lening van € 20 miljoen aan te trekken.

Bijlage 1 Administratieve correcties

In deze bijlage zijn administratieve correcties opgenomen. Onder administratieve correcties worden wijzigingen verstaan die beleidsarm zijn. Dit betreft wijzigingen die over de programma's heenlopen en wijzigingen in de lasten/baten. Deze wijzigingen zijn per saldo budgetneutraal. Daarom zijn de eindtotalen in deze tabel € 0.

Ondanks dat er geen effect op het resultaat van deze tussenrapportage is, wordt deze tabel opgenomen. Dit omdat besluitvorming over deze correcties het budgetrecht van de gemeenteraad betreft.

		In Euro, "-" = nadelig				
Programma		2023	2024	2025	2026	2027
	lasten	15.000	0	0	0	0
1 Bestuur & Dienstverlening		15.000	0	0	0	0
	baten	122.321	-3.256	86.709	86.709	86.709
	lasten	-91.321	17.806	-72.280	-72.401	-72.523
2 Schoon Heel & Veilig		31.000	14.550	14.429	14.308	14.186
	baten	3.225.461	0	0	0	0
	lasten	-3.038.923	0	0	0	0
3 Duurzaam ontwikkelen & Wonen		186.538	0	0	0	0
	baten	1.054.102	580.278	580.278	547.838	30.000
	lasten	-1.815.230	-775.152	-775.152	-742.712	-30.000
	reserve	470.254				
4 Ondernemen & Ontspannen		-290.874	-194.874	-194.874	-194.874	0
	baten	5.851.654	1.101.446	1.101.447	804.237	61.018
	lasten	-5.539.780	-866.570	-845.571	-548.361	-16
	reserve	-21.000	21.000	0	0	0
5 Leren, Participeren & Ondersteunen		290.874	255.876	255.876	255.876	61.002
	baten	339.656	0	0	0	0
	lasten	-541.194	-75.552	-75.431	-75.310	-75.188
6 Overzichten		-201.538	-75.552	-75.431	-75.310	-75.188
	baten	31.000	0	0	0	0
	lasten	-62.000	0	0	0	0
Totaal PGM99		-31.000	0	0	0	0
Eindtotaal		0	0	0	0	0

Programma 2

DO Verhardingen (lasten € 80.000, lasten - € 80.000)

De kosten voor wegmarkeringen vallen € 80.000 lager uit dan geraamd. Dit voordeel wordt ingezet voor de hogere kosten op verhardingen.

Beschoeiingen (lasten € 35.751, lasten - € 35.751)

Van de post beschoeiingen moet een bedrag van € 35.751 worden gecorrigeerd naar de stelpost Beheer vanwege een correctie op de kapitaallasten.

Wijkaanpak (lasten € 400.000, lasten - € 400.000)

Van de € 1 miljoen die beschikbaar is gesteld voor de Hoek, moet een bedrag van € 400.000 worden overgeboekt naar het budget voor wijkaanpak algemeen.

Beveiliging schoolgebouwen (lasten - € 24.750, baten € 24.750)

De hogere lasten voor beveiliging schoolgebouwen wordt gedekt door een hogere doorbelasting servicekosten.

Inhuur ziekte/UWV-WAZO (lasten -€ 31.000, baten € 31.000)

De vergoeding UWV-WAZO (wet arbeid en zorg) wordt ingezet ter dekking van de inhuur bij ziekte.

Programma 3

Isolatieaanpak (lasten - € 1.201.580, baten € 1.201.580)

De gemeente ontvangt een specifieke uitkering voor de huishoudens die in slecht geïsoleerde woningen wonen en door hun armoede problematiek hun woning niet kunnen isoleren. De raming van deze specifieke uitkering moet nog worden opgenomen in de begroting.

Klimaatadaptatie (lasten - € 1.049.704, baten € 1.049.704)

De gemeente ontvangt van het rijk een subsidie voor de Impuls klimaatadaptatie. De raming van deze subsidie moet nog worden opgenomen in de begroting.

CDOKE (lasten - € 1.471.177, baten € 1.471.177)

Voor de uitvoeringskosten Duurzaamheid ontvangt de gemeente een specifieke uitkering. De raming van deze uitkering moet nog worden opgenomen in de begroting.

Klimaatadaptatie (lasten - € 66.000, baten € 66.000)

De gemeenten op Voorne-Putten en waterschap Hollandse Delta werken al sinds 2015 nauw samen aan het klimaatbestendig en water robuust maken van Voorne-Putten. De gemeenten op Voorne-Putten en waterschap Hollandse Delta financieren gezamenlijk de kosten die samenhangen met implementatie en uitvoering van deze overeenkomst. Het gaat hierbij om de kosten voor de benodigde capaciteit en het voorlopig werkbudget. Deze raming moet nog verwerkt worden in de begroting.

Programma 4

Winterplan (lasten - € 100.000, lasten € 100.000)

De raad heeft € 1,047 miljoen beschikbaar gesteld als bestemmingsreserve Coronacrisis. Daaruit worden gelet op het Winterplan (Maatregelenpakket energiecrisis) onder meer specifieke noodsteunmaatregelen gedekt voor ondernemers.

Leader (lasten - € 75.000, baten € 75.000)

In september 2022 hebben het college en de raad besloten samen met de gemeenten Voorne aan Zee, Goeree-Overflakkee en Hoeksche Waard deel te nemen aan het LEADER-programma Zuid-Hollandse Eilanden 2023-2027. De vier gemeenten samen willen het penvoerderschap voor de LAG voor de periode 2023-2028 bij de gemeente Nissewaard beleggen. Een externe programmasecretaris zal deze rol vervullen; de kosten hiervan worden gedragen door de vier gemeenten.

Bibliotheekvoorzieningen (lasten - € 158.800, baten € 158.800)

In 2023 ontvangt de gemeente van de rijksoverheid een specifieke eenmalige uitkering voor het verbeteren of doorontwikkelen van bibliotheekvestigingen. Deze specifieke middelen mogen tot eind 2025 worden besteed. De lasten en de baten van deze uitkering worden begroot.

Kunstwerk (lasten - € 37.500, baten € 37.500)

De gemeente heeft een schenking van de Stichting Oud en Nieuw ontvangen voor het kunstwerk Waterballet. De lasten en de baten van het kunstwerk worden begroot.

Zwembad (lasten/baten € 258.028 en € 212.226)

Betreft een correctie van de overheveling 2022-2023 inzake het zwembad. Nissewaard heeft destijds van het rijk i.h.k.v. de coronacrisis specifieke middelen ontvangen t.b.v. het zwembad middels de SPUK IJZ. Het gaat hierbij om het resterende deel van de 2e tranche en de 3^e tranche van de SPUK IJZ.

Sport (lasten - € 13.172, lasten € 13.172)

Vanuit het budget subsidies sport is incidenteel voor het jaar 2023 een bedrag ad €13.172 overgeheveld naar budgetten cultuur/wijkgerichte activiteiten.

Brede Spuk (lasten -€ 745.162, baten € 550.288)

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De gemeente ontvangt voor de brede spuk in de jaren 2023 tot en met 2026 in totaal € 1,6 miljoen. In 2027 wordt een bedrag ad € 1,3 miljoen ontvangen. De middelen zijn verdeeld over de onderdelen Sport en Bewegen (programma 4), Gezondheid en Ondersteuning (programma 5). De verschuiving tussen programma 4 en 5 heeft te maken met de correctie van de voormalige decentralisatie uitkering Brede regeling Combinatiefuncties die vanaf 2023 onderdeel uitmaakt van de Brede Spuk-regeling.

Programma 5

Groene schoolpleinen (lasten - € 50.000, reserve € 50.000)

Betreft vergroenen van de schoolpleinen. Dekking komt uit de reserve onderwijshuisvesting.

RMC/VSV/Kwalificatieplicht (lasten - € 102.069, baten € 102.069)

Als gemeente Nissewaard ontvangen we voor onze subregio, bestaande uit Goeree-Overflakkee, Voorne aan Zee en Nissewaard, specifieke middelen voor RMC, VSV en Kwalificatieplicht. We ontvangen deze middelen vanuit de gemeente Rotterdam. De gemeente Rotterdam ontvangt de middelen van de rijksoverheid. De lasten en baten zijn bijgesteld op de ontvangsten RMC, VSV en Kwalificatieplicht.

SPUK VE Ontheemde peuters (lasten - € 81.000, baten € 81.000)

In 2023 ontvangt de gemeente Nissewaard van de rijksoverheid specifieke middelen voor Voorschoolse Educatie van ontheemde peuters voor de periode augustus 2022 t/m december 2023. De lasten en de baten van deze uitkering worden begroot.

Medische advisering leerplicht (vanaf 2024 lasten € 9.240, lasten - € 9.240)

Betreft de medische advisering leerplicht. Hiervoor is vanaf 2024 structureel €9.240 overgeheveld van Jeugd naar het budget Leerplicht.

Daginvulling Jeugd (2023 lasten - € 18.750/baten € 18.750; vanaf 2024 lasten - € 37.500/baten € 37.500)

De lasten en de baten van de onderwijsmakelaar inzake daginvulling jeugd worden geraamd.

CJG Lokale preventie (lasten - € 14.998, baten € 14.998)

De baten van de terug te vorderen middelen CJG Lokale preventie over 2022 ad € 14.998 worden begroot. De lasten worden hierop bijgesteld en eveneens begroot.

DU Vrouwenopvang (lasten - € 20.307, baten € 20.307)

De baten van de terug te vorderen middelen decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang over 2022 ad € 20.307 worden begroot. De lasten worden hierop bijgesteld en eveneens begroot.

JOT Bemensing (lasten - € 60.776, baten € 60.776)

De baten van de terug te vorderen middelen Jeugdondersteuningsteams (JOT's) over 2022 ad € 60.776 worden begroot. De lasten worden hierop bijgesteld en eveneens begroot.

OAB-beschikking 2023 (2023 lasten - € 218.372/baten € 218.372; vanaf 2024 lasten - € 23.518/baten € 23.518)

Vanuit de rijksoverheid ontvangt de gemeente Nissewaard specifieke middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Het betreft een geormerkt budget voor onderwijsachterstanden in een cyclus van 4 jaar. Deze OAB-cyclus loopt van 2023 t/m 2026. De lasten en baten zijn bijgesteld op de ontvangsten OAB.

Integraal zorgakkoord (IZA) 2023 (lasten € 3.427.099, baten € 3.427.099)

In 2023 ontvangt de gemeente Nissewaard een bedrag ad € 3,4 miljoen voor de specifieke uitkering Integraal zorgakkoord. De lasten en de baten van deze uitkering worden begroot.

Brede Spuk (lasten -€ 862.218, baten € 1.057.092)

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De gemeente ontvangt voor de brede spuk in de jaren 2023 tot en met 2026 in totaal € 1,6 miljoen. In 2027 wordt een bedrag ad € 1,3 miljoen ontvangen. De middelen zijn verdeeld over de onderdelen Sport en Bewegen (programma 4), Gezondheid en Ondersteuning (programma 5). De verschuiving tussen programma 4 en 5 heeft te maken met de correctie van de voormalige decentralisatie uitkering

Brede regeling Combinatiefuncties die vanaf 2023 onderdeel uitmaakt van de Brede Spuk-regeling.

Spuk Onderwijsroute (lasten -€ 185.581, baten € 185.581)

De Onderwijsroute is gericht op het behalen van een erkend diploma binnen Nederlands onderwijs voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt. Vanuit de rijksoverheid ontvangt de gemeente Nissewaard in 2023 specifieke middelen voor de onderwijsroute. Zowel de lasten als de baten worden in de begroting opgenomen.

Spuk Inburgering (lasten -€ 371.356, baten € 371.356)

Gemeenten ontvangen via een Specifieke Uitkering van SZW middelen voor de bekostiging van inburgeringsvoorzieningen. Zowel de baten als de lasten zijn aangepast conform de beschikkingen met uitkeringsbedragen.

Spuk kwijtschelding schulden (lasten -€ 209.124, baten € 209.124)

Gemeenten ontvangen in 2023 via een specifieke uitkering kwijtschelding schulden SZW middelen in verband met de hersteloperatie toeslagen. Zowel de baten als de lasten worden opgenomen in de begroting.

Formatie KCC (lasten € 61.002)

Er wordt vanaf 1 januari 2024 1 fte formatie overgeheveld vanuit JOT telefonie (programma 5) naar het klant contactcentrum (programma 6).

Correctie overheveling kwaliteitsfunctionarissen(lasten € 21.000, reserve € 21.000)

In de overheveling 2022/2023 is een bedrag van € 46.000 overgeheveld te behoeve van de formatie van kwaliteitsfunctionarissen. Een bedrag ad € 21.000 was bedoeld voor 2024. De lasten worden via de reserve zowel in 2023 als 2024 gecorrigeerd, zodat het bedrag ad € 21.000 beschikbaar is in 2024.

Wet verplichte GGZ (lasten -€ 21.336, baten € 21.336)

De baten op het budget wet verplichte GGZ worden met € 21.336 verhoogd vanwege een terugvordering van een subsidie 2022 in het kader van bemoeizorg. Dit voordeel komt ten gunste van het budget wet verplichte GZZ in 2023.

Programma 6

Hondenbelasting (lasten -€ 25.000, baten € 25.000)

Kwijtschelding hondenbelasting per 2023 ingevoerd, dekking uit budget armoedebeleid

Transitievergoeding (lasten € 41.000, baten -€ 41.000)

Het voorstel is om de compensatie transitievergoeding vanuit het UWV als dekking te hanteren voor de uitbetaling van de transitievergoeding.

Overig Trainee KCC (lasten € 15.000, lasten -€ 15.000)

Verplaatsen budget t.b.v. kosten trainee Klant Contact centrum (KCC).

Kapitaallasten warmtepomp (€ 0)

Een van de koelinstallaties van het stadhuis is vervangen door een warmtepomp. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten worden gedekt uit het budget verduurzaming vastgoed

Kabels & Leidingen (lasten - € 123.656 , baten € 123.656)

De gemeenschappelijke regeling met Rotterdam voor de uitvoering van de vergunningverlening voor ondergrondse infra eindigt per 1-12-2024. In 2023 heeft de gemeente al veel van de werkzaamheden zelf uitgevoerd. Hierdoor zijn er meer kosten gemaakt voor inhuur, maar zijn er ook meer inkomsten binnengekomen. De begroting wordt hierop aangepast.

Haven Noord (lasten - € 150.000, baten € 150.000)

Voor de uitwerking van het plan Haven Noord heeft de gemeente subsidie aangevraagd en toegekend gekregen van de Vliegende Brigade.

De te maken kosten van € 187.500 worden voor 80% vergoed. De overige 20% is voor rekening van de gemeente en wordt bekostigd uit het budget Nissewaard naar 2040.

Formatie KCC (lasten -€ 61.002)

Er wordt vanaf 1 januari 2024 1 fte formatie overgeheveld vanuit JOT telefonie (programma 5) naar het klant contactcentrum (programma 6).

Bijlage 2 Stand Algemene Reserve

(x € 1.000, "-" = nadelig)

Algemene Reserve	2023
Omvang Algemene Reserve per 1 januari	61.704
Rekeningresultaat 2022	3.031
Overheveling 2022->2023	-10.347
Primitieve begroting 2023	-1.080
Saldo PPN 2024	-2.412
Storting nieuwe reserve kapitaallasten Penta	-904
Uitvoering coalitieakkoord	-710
Onderwijshuisvesting	-189
Schenking aardbeving Turkije	-50
FLO VRR	930
Saldo	49.974

Bijlage 3 Investerings

Bij de begroting 2023 maakten we een meerjareninvesteringschema 2023-2026. Hierna rapporteren we op de verwachte uitkomst (prognose) van deze investeringen. We maken per investering inzichtelijk wat de verwachte uitkomst wordt. Dat doen we per jaarschijf, dus eerst de investeringen met gereeddatum 2023, dan die van 2024 etc. We beoordelen elke investering op tijd en geld. Een investering die we binnen budget en op gereeddatum denken te realiseren, heeft de status "conform". Een investering die we later in de tijd zullen realiseren of die meer budget behoeft, heeft de status "bijstelling plan". In dat geval is er een nadere toelichting opgenomen. De investeringen die we binnen tijd en geld denken te realiseren, maar vanwege risico's in tijd en geld, vragen we hier extra (bestuurlijke) aandacht voor. Deze hebben de status "extra aandacht" en een toelichting. Tenslotte zijn er ook nieuwe investeringen.

Totaalbeeld

In Euro, "-" = nadelig

Jaar gereed	Status	Aantal kredieten	Restant krediet	Prognose (einde proj.)	Verschil
2023	Bijstelling plan	41	23.245.823	18.694.291	4.551.532
	Conform	56	44.100.677	44.100.677	0
	Extra aandacht	16	17.441.512	17.146.512	295.000
	Nieuwe investering	2	0	262.500	-262.500
Totaal 2023		115	84.788.012	80.203.980	4.584.032
2024	Bijstelling plan	13	6.012.851	5.340.585	672.266
	Conform	11	20.659.954	20.659.954	0
	Extra aandacht	1	200.000	0	200.000
Totaal 2024		25	26.872.805	26.000.539	872.266
2025	Bijstelling plan	5	657.631	150.000	507.631
	Conform	3	15.464.734	6.651.774	8.812.960
Totaal 2025		8	16.122.365	6.801.774	9.320.591
2026	Bijstelling plan	4	517.407	0	517.407
	Conform	1	1.344.000	1.344.000	0
Totaal 2026		5	1.861.407	1.344.000	517.407
Eindtotaal		153	129.644.589	114.350.293	15.294.296

Investerings 2023: Bijstelling plan

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
CAMERATOEZICHT HEEMRAADLAAN	2023	38.637	36.363	2.274	52.953	-14.316	Bijstellen plan	De overschrijding wordt veroorzaakt door meerwerkkosten. Inmiddels is het project afgerond.
VERV INSTALL PARKEERGAR 3 JR 2023	2023	30.411	-	30.411	-	30.411	Bijstellen plan	Investering kan vervallen
VERV INSTALL PARKEERGAR 12 JR 2023	2023	72.951	-	72.951	-	72.951	Bijstellen plan	Investering kan vervallen
GYMZAAL MY COLLEGE	2023	2.640.000	-	2.640.000	1.380.000	1.260.000	Bijstellen plan	Krediet is dubbel opgenomen, bedrag 2024 aframen
NOODDEUR DE STOEP	2023	-	10.834	-10.834	10.834	-10.834	Bijstellen plan	Bij de jaarrekening 2022 is het restant krediet vrijgevallen, omdat de nooddeur gereed was. Er moest echter nog een factuur betaald worden.
INRICHTING NACHTEGAALSTRAAT	2023	-	23.403	-23.403	23.403	-23.403	Bijstellen plan	De kosten voor het inrichten van de Nachtegaalstraat zijn door de gestegen prijzen hoger uitgevallen dan geraamd.
HERINRICHTING WC AKKERHOF	2023	-164.250	-120.192	-44.058	-121.792	-42.458	Bijstellen plan	De verantwoording van de subsidie voor het fietsparkeren van het MRDH valt lager uit dan begroot.
ONDERGRONDSE CONTAINERS 2023	2023	825.000	-	825.000	156.000	669.000	Bijstellen plan	In de meerjarenbegroting 2022-2026 was een meerjaren investeringsplan opgenomen voor vervanging van de ondergrondse containers op basis van technische levensduur. In werkelijkheid vindt vervanging plaats op basis van inspectie. De kredieten moeten naar beneden worden bijgesteld.
ONDERGRONDSE CONTAINERS (BAK) 2023	2023	550.000	-	550.000	-	550.000	Bijstellen plan	Idem
ONDERGRONDSE CONTAINERS HOOG 2023	2023	858.000	-	858.000	-	858.000	Bijstellen plan	Idem
ONDERGR CONTAINERS (BAK) HOOG 2023	2023	572.000	-	572.000	-	572.000	Bijstellen plan	Idem
SPORTLAAN	2023	2.100.604	1.924.608	175.996	2.100.604	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2024.
RECONSTRUCTIE SCHRIJNWERKER	2023	1.209.405	23.945	1.185.460	1.209.405	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2025.
CHR. HUIJGENSLAAN	2023	176.820	258.906	-82.086	285.000	-108.180	Bijstellen plan	Door stijgende bouw- en energiekosten zijn de kosten van deze investering hoger dan begroot.
BORGTWEG	2023	-317.011	-173.555	-143.456	-213.250	-103.761	Bijstellen plan	Subsidie van MRDH is tweemaal begroot. Project heeft door de subsidie een positief resultaat.
KLUIVERTWEG	2023	245.019	247.905	-2.886	298.000	-52.981	Bijstellen plan	Door enkele meerwerkopdrachten tijdens de uitvoering zijn de kosten hoger dan begroot.
DE VROON.E.O.	2023	1.315.868	1.308.777	7.091	1.315.868	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2024.
RAADHUISSTRAAT E.O.	2023	536.701	-	536.701	536.701	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2025.
KERKHOEK E.O.	2023	718.896	49.439	669.457	718.896	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2024.

RIJBAAN HEKELINGSEWEG 1	2023	1.856.553	-	1.856.553	1.856.553	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2024.
WATERLAND FASE 2	2023	1.551.178	187.300	1.363.878	1.551.178	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2024.
LIEVEPLAATS EO	2023	558.474	-	558.474	558.474	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2024.
AKKERSVOORDE FASE 1	2023	1.341.478	-	1.341.478	-	1.341.478	Bijstellen plan	In de projectgroep van Schiekamp Noord is op basis van de gehouden enquêtes besloten om fase 2 en fase 3 van Schiekamp Noord toe te voegen aan het project. Dit betekent een herprioritering in de werkzaamheden. De openstaande kredieten van de Akkersvoorde zullen worden toegevoegd aan het project Schiekamp Noord. De Akkersvoorde zal worden opgenomen in de wijkaanpak van de Akkers.
WATERLAND FASE 3	2023	1.638.996	-	1.638.996	1.638.996	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2024.
WATERLAND FASE 4	2023	1.638.996	-	1.638.996	1.638.996	-	Bijstellen plan	Oplevering in 2025.
HEEMRAADLAAN ASFALT	2023	2.315.500	2.680.247	-364.747	2.682.092	-366.592	Bijstellen plan	Door stijgende bouw- en energiekosten zijn de kosten van deze investering hoger dan begroot.
KVOS VELD 1	2023	68.637	14.979	53.658	223.323	-154.686	Bijstellen plan	Kosten vallen stuk hoger uit omdat de kosten voor kunstgras zijn toegenomen. Ook omdat in fundering rubbergranulaat voorkomt dat wij als gemeente verwijderd willen hebben. Daarnaast is door gewijzigde wetgeving aanpassing van indeling van de velden nodig dat niet voorzien was.
KVOS VELD 2	2023	68.637	14.979	53.658	223.323	-154.686	Bijstellen plan	Idem
SCO'63 VELD 2 RENOVATIE TOPLAAG	2023	40.581	-	40.581	-	40.581	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2028
SCO '63 - VELD 3	2023	75.489	-	75.489	-	75.489	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2028
OLYMPIA HANDBAL VELD 1 TOPLAAG	2023	168.443	14.979	153.464	146.148	22.295	Bijstellen plan	
OLYMPIA HANDBAL VELD 2 TOPLAAG	2023	167.182	14.979	152.203	146.148	21.034	Bijstellen plan	
SCO'63 VELD 4 RENOVATIE TOPLAAG	2023	72.044	-	72.044	-	72.044	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2028
HSV SPIKES VELD 1 REN.TOPLAAG	2023	85.309	16.338	68.971	14.531	70.778	Bijstellen plan	
HSV SPIKES VELD 2 REN.TOPLAAG	2023	38.281	16.338	21.943	14.531	23.750	Bijstellen plan	
HSV SPIKES VERV BALLENVANGER E.D.	2023	47.602	-	47.602	-	47.602	Bijstellen plan	
HSV SPIKES VELD 1 VERV BAROTOP	2023	121.171	40.757	80.414	34.440	86.731	Bijstellen plan	
HSV SPIKES VELD 2 VERV BAROTOP	2023	115.857	40.757	75.100	34.440	81.417	Bijstellen plan	

TENNISCOMPLEX ZUIDLAND	2023	-401.908	120.224	-522.132	-329.776	-72.132	Bijstellen plan	Door een hogere BOSA subsidie valt het krediet voorsnog voordelig uit. Het positieve saldo bedraagt ongeveer € 30.000. Dan is nog rekening gehouden met de kosten van de grondwal en eventueel meerwerk verwarmingssysteem. Door daarnaast rekening te houden met de kosten voor uitbreiding van het clubhuis sluit de investering met een tekort van € 70.000. Voor de eventuele uitbreiding van het clubhuis is een extra investering nodig van (€ 115.000 -/- Bosa subsidie). Dekking van de uitbreiding clubhuis komt door een gebruikersbijdrage van de vereniging.
AANLEG PUMPTRACK	2023	200.000	-	200.000	400.000	-200.000	Bijstellen plan	In de PPN24 is rekening gehouden met de extra kapitaallasten voor de ophoging van € 200.000
PADELBANEN	2023	68.272	93.961	-25.689	108.272	-40.000	Bijstellen plan	Het krediet dient te worden verhoogd, omdat naast het aanbrengen van padelbanen bij de Dalle en de Hartel ook padelbanen worden gerealiseerd bij de tennisvereniging LTC.
Totaal		23.245.823	6.846.271	16.399.552	18.694.291	4.551.532		

Investerings 2023: Conform

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
PLANKOSTEN INVESTERINGEN	2023	166.726	-	166.726	166.726	-	Conform	
METRO-BUSSTATION	2023	14.743.060	2.828.875	11.914.185	14.743.060	-	Conform	
VERV INSTALL PARKEERGAR 3JR (2020)	2023	20.285	-	20.285	20.285	-	Conform	
VERV INSTALL PARKEERGAR 10JR (2020)	2023	-	2.500	-2.500	-	-	Conform	
VERV INSTALL PARKEERGAR 8 JR 2020	2023	120.496	-	120.496	120.496	-	Conform	
VERV INSTALL PARKEERGAR 5 JR 2021	2023	16.602	-	16.602	16.602	-	Conform	
VERV INSTALL PARKEERGAR 10 JR 2021	2023	212.382	46.593	165.789	212.382	-	Conform	
VERV INSTALL PARKEERGAR 10 JR 2022	2023	408.599	448.286	39.687	408.599	-	Conform	
MELDKAMER	2023	52.200	-	52.200	52.200	-	Conform	Eenheid en team wijzigen in DV-OS
NB MY COLLEGE	2023	13.374.186	-	13.374.186	13.374.186	-	Conform	
NB SCALA RIETVELDEN/CH. DE FOUCOULD	2023	1.000.000	15.682	984.318	1.000.000	-	Conform	
GYMZAAL SCALA/CHARLES	2023	1.380.000	-	1.380.000	1.380.000	-	Conform	
ENERGIESCANS FASE 2	2023	-	2.129	-2.129	-	-	Conform	

VERDUURZAMEN VASTGOED FASE 1	2023	-	25.783	-	25.783	-	-	Conform	
VERDUURZAMEN SPORTACCOMODATIES	2023	26.613	13.371	13.242	26.613	-	-	Conform	
VERDUURZAMING MA DE RUIJTERSTR	2023	893.706	-	893.706	893.706	-	-	Conform	
ZONNEPANELEN BREDE SCHOOL ZUIDLAND	2023	250.000	-	250.000	250.000	-	-	Conform	
VERLICHTING DE STOEP 2020	2023	-	-	-	-	-	-	Conform	
TREKKENWAND 2020	2023	28.986	-	28.986	28.986	-	-	Conform	
GELUIDINSTALLATIE DE STOEP 2021	2023	96.278	84.514	11.764	96.278	-	-	Conform	
VERLICHTING DE STOEP 2021	2023	107.545	106.407	1.138	107.545	-	-	Conform	
HORECA & INRICHTING DE STOEP 2023	2023	51.691	32.324	19.367	51.691	-	-	Conform	
GELUIDINSTALLATIE DE STOEP 2023	2023	96.048	11.518	84.530	96.048	-	-	Conform	
VERLICHTING 2 DE STOEP 2023	2023	123.223	55.057	68.166	123.223	-	-	Conform	
FOYERINRICHTING DE STOEP 2024	2023	28.984	-	28.984	28.984	-	-	Conform	
GELUIDINSTALLATIE DE STOEP 2024	2023	68.256	-	68.256	68.256	-	-	Conform	
VLOEREN DE STOEP 2024	2023	35.000	-	35.000	35.000	-	-	Conform	
STADHUIS RAAMBEKLEDING/ZONWERING 21	2023	323.659	32.960	290.699	323.659	-	-	Conform	Bedrag splitsen ivm ventilatie gebouwen
RESTAURANT KEUKENINRICHTING	2023	40.000	-	40.000	40.000	-	-	Conform	
RESTAURANT SPOELKEUKEN	2023	35.000	-	35.000	35.000	-	-	Conform	
HYBRIDE WERKEN STADHUIS	2023	388.639	296.695	91.944	388.639	-	-	Conform	
HYBRIDE WERKEN BOEKENBERG	2023	500.000	15.015	484.985	500.000	-	-	Conform	
AV BURGERZAAL	2023	34.965	-	34.965	34.965	-	-	Conform	Controleren uitgaven
PAND VOORWEG (TEAM BUITENRUIMTE)	2023	161.994	7.178	154.816	161.994	-	-	Conform	
RECONSTRUCTIE VEERWEG	2023	800.955	387.464	413.491	800.955	-	-	Conform	
DUIKERS 2021	2023	223.080	-	223.080	223.080	-	-	Conform	
DUIKERS 2023	2023	-	-	-	-	-	-	Conform	Kredietnummer afsluiten.
ONDERGRONDSE CONTAINERS 2022	2023	78.000	-	78.000	78.000	-	-	Conform	
VRIJVERVAL RIOLERING 2021	2023	161.359	-	161.359	161.359	-	-	Conform	In verband met meerwerkkosten riolering Oranjebuurt een bedrag van € 40.000 overboeken naar 708105. Daarnaast een bedrag van € 30.000 overboeken naar project Heemraadlaan 708147 door een aanleg van een rioolaansluiting voor het pompstation. Daarna kan krediet worden afgesloten.
VRIJVERVAL RIOLERING 2022	2023	1.195.665	-	1.195.665	1.195.665	-	-	Conform	
VONDELSINGEL	2023	814.850	516.419	298.431	814.850	-	-	Conform	

VERVANGING MASTEN EN ARMATUREN	2023	1.929.850	1.087.709	842.141	1.929.850	-	Conform	
THEEMSWEG	2023	360.852	341.151	19.701	360.852	-	Conform	
STATIONSWEG ASFALT	2023	1.055.694	2.900	1.052.794	1.055.694	-	Conform	
VOETBALKOOI DE ELEMENTEN	2023	170.000	3.573	166.427	170.000	-	Conform	
HERINRICHTING DE LEDE	2023	1.300.000	-	1.300.000	1.300.000	-	Conform	Oplevering in 2024.
BRUG OVER DE HAVEN	2023	600.000	-	600.000	600.000	-	Conform	
TOPLAAG SPIJKENISSE VELD 1	2023	102.218	119.182	16.964	102.218	-	Conform	
TOPLAAG HEKELINGEN VELD 1	2023	3.903	-	3.903	3.903	-	Conform	
TOPLAAG BOTLEK VELD 3	2023	21.951	-	21.951	21.951	-	Conform	
TOPLAAG BOTLEK VELD 2	2023	19.502	-	19.502	19.502	-	Conform	
LTC DE HARTEL VELD 1 TM 6 TOPLAAG	2023	13.892	17.929	-4.037	13.892	-	Conform	
SC BOTLEK VELD 1 KUNSTGRAS	2023	-11.166	21.402	32.568	-11.166	-	Conform	
LTV DE DALLE VLD 1TM6 VERV CONSTR	2023	-7.344	15.412	22.756	-7.344	-	Conform	
LTV DE DALLE VLD 1TM6 VERV TOPLAAG	2023	-	2.517	-2.517	-	-	Conform	
BUITENSPORTFACILITEIT MAASBOULEVARD	2023	482.293	15.507	466.786	482.293	-	Conform	
Totaal		44.100.677	6.556.051	37.544.626	44.100.677	-		

Investerings 2023: Extra aandacht

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
NIEUWBOUW STERRENKWARTIER	2023	5.405.361	5.685.121	-279.760	5.405.361	-	Extra aandacht	
RIVIERABAD ZONNEPANELEN	2023	327.200	-324.862	652.062	327.200	-	Extra aandacht	
BESCHOEIING 2018	2023	-	13.978	13.978	-	-	Extra aandacht	Kosten moeten worden overgeboekt naar 705162
VERVANGING ONDERGR.CONTAINERS 2021	2023	-	120.872	-120.872	-	-	Extra aandacht	Kosten zijn gecorrigeerd naar andere budgetnummers.
BESCHOEIINGEN 2022	2023	662.114	-	662.114	-	662.114	Extra aandacht	Krediet 705157 overboeken naar krediet 705162 omdat tijdens vervanging van particuliere beschoeiingen ook openbare beschoeiingen worden vervangen.
PARTICULIERE BESCHOEIINGEN 2021	2023	-	52.044	52.044	-	-	Extra aandacht	Kosten moeten worden overgeboekt naar 705162.
PARTICULIERE BESCHOEIINGEN 2023	2023	1.044.000	850.399	193.601	1.906.114	-862.114	Extra aandacht	De kredieten van 705157 en 705163 toevoegen aan 705162.
VERV OVL HEKELINGSEWEG	2023	130.000	-	130.000	-	130.000	Extra aandacht	Door een gunstige aanbesteding van de reconstructie Hekelingseweg kan dit krediet vervallen.
VERVANGING CTK	2023	10.390	-	10.390	-	10.390	Extra aandacht	Restantkrediet overboeken naar 708127.

KEERWANDEN NOORDKADE	2023	23.658	102.909	79.251	23.658	-	Extra aandacht	Kosten van herstraat Noordkade zijn ten onrechte geboekt op het krediet. Deze kosten overboeken naar 604188.
VRIJVERVAL RIOLERING 2023	2023	1.302.879	-	1.302.879	1.302.879	-	Extra aandacht	Oplevering 2024.
ORANJELAAN	2023	2.725.329	1.850.586	874.743	2.575.329	150.000	Extra aandacht	Oplevering 2024. In verband met meerwerkkosten riolering Oranjebuurt een bedrag € 40.000 overboeken van 708040. De verwachte onderschrijding op dit project kan worden overgeboekt naar de verwachte overschrijding op het project Heemraadlaan door hogere kosten voor het plaatsen van de geluidschermen.
VERVANGING CTK 2020	2023	814.850	-	814.850	-	814.850	Extra aandacht	Restantkrediet overboeken naar 708127.
VERVANGING CTK 2021	2023	3.790.522	4.639.788	-849.266	4.615.762	825.240	Extra aandacht	Zie toelichting krediet 708121 en 708034.
WATERLAND FASE 1	2023	990.209	821.321	168.888	990.209	-	Extra aandacht	Krediet afsluiten bij jaarrekening 2023.
GELUIDSWAL HEEMRAADLAAN	2023	215.000	-	215.000	-	215.000	Extra aandacht	Krediet overboeken naar 708147, de aanleg van de geluidswallen zijn opgenomen in het project Heemraadlaan.
Totaal		17.441.512	13.812.155	3.629.357	17.146.512	295.000		

Investerings 2023: Nieuw

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
Warmtepomp	2023				242.500	-242.500	Nieuwe investering	Betreft een vervanging van een koelunit in een warmtepomp. Omdat het om een verbetering gaat ook in het kader van verduurzaming kan deze investering geactiveerd worden. Dekking kan gevonden worden door lagere energielasten en/of de stelpost voor verduurzaming.
PRIS borden	2023				20.000	-20.000	Nieuwe investering	Investeringsbedrag is ingeschat. Het is onduidelijk wie leidend is in dit onderwerp (Services en wijkbeheer of parkeerbeheer) Er is geen dekking aanwezig en wellicht moet er ook een onderhoudspotje gecreëerd worden.
Totaal			-	-	262.500	-262.500		

Investerings 2024: Bijstelling plan

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
VERV INSTALL PARKEERGAR 8 JR 2024	2024	22.782	-	22.782	-	22.782	Bijstellen plan	Investering kan vervallen

VERV INSTALL PARKEERGAR 12 JR 2024	2024	58.775	-	58.775	-	58.775	Bijstellen plan	Investering kan vervallen
VERV INSTALL PARKEERGAR 10 JR 2024	2024	117.719	-	117.719	-	117.719	Bijstellen plan	Investering kan vervallen
GYMZAAL DE ELEMENTEN	2024	2.436.000	-	2.436.000	1.218.000	1.218.000	Bijstellen plan	Krediet is dubbel opgenomen, bedrag 2024 aframen
SCHEIKAMP NOORD FASE 1	2024	747.208	48.883	698.326	3.936.635	-3.189.427	Bijstellen plan	In de projectgroep van Schiekamp Noord is op basis van de gehouden enquêtes besloten om fase 2 en fase 3 van Schiekamp Noord toe te voegen aan het project. Dit betekent een herprioritering in de werkzaamheden. De openstaande kredieten van de Akkersvoorde zullen worden toegevoegd aan het project Schiekamp Noord. De Akkersvoorde zal worden opgenomen in de wijkaanpak van de Akkers.
AKKERSVOORDE EO FASE 2	2024	1.847.949	-	1.847.949	-	1.847.949	Bijstellen plan	Idem
TOPLAAG HEKELINGEN VELD 6	2024	90.039	-	90.039	-	90.039	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2030
VV HEKELINGEN VELD 4	2024	118.328	-	118.328	-	118.328	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2030
VV HEKELINGEN VLD 5 REN TOPLAAG	2024	90.038	-	90.038	-	90.038	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2030
SC BOTLEK VLD 4 REN TOPLAAG	2024	97.416	-	97.416	-	97.416	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2030
VV SPIJKENISSE VLD 6 REN TOPLAAG	2024	106.048	-	106.048	-	106.048	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2030
SCOUTS REN TOPLAAG	2024	107.966	-	107.966	-	107.966	Bijstellen plan	Krediet wordt doorgeschoven nr 2035
SPARK NIEUWE COATING EN BELIJNING	2024	172.583	-	172.583	185.950	-13.367	Bijstellen plan	
Totaal		6.012.851	48.883	5.963.969	5.340.585	672.266		

Investerings 2024: Conform

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
NIEUWBOUW DE ELEMENTEN	2024	15.363.695	551.216	14.812.479	15.363.695	-	Conform	
VERLICHTING DE STOEP 2024	2024	300.000	-	300.000	300.000	-	Conform	
HORECA & INRICHTING DE STOEP 2024	2024	68.256	-	68.256	68.256	-	Conform	
ICT/BEVEILIGING/KASSA DE STOEP 2024	2024	83.047	-	83.047	83.047	-	Conform	
TREKKENWAND DE STOEP 2024	2024	238.203	-	238.203	238.203	-	Conform	
PRESENTATIEMIDDELEN DE STOEP 2024	2024	44.792	-	44.792	44.792	-	Conform	
BESCHOEIINGEN 2024	2024	580.000	-	580.000	580.000	-	Conform	
ONDERGRONDSE CONTAINERS 2024	2024	576.000	-	576.000	576.000	-	Conform	
VRIJVERVAL RIOLERING 2024	2024	1.273.606	-	1.273.606	1.273.606	-	Conform	
RAADHUISLAAN	2024	700.000	-	700.000	700.000	-	Conform	

GROENEWOUD NOORD	2024	1.432.355	10.500	1.421.855	1.432.355	-	Conform	
Totaal		20.659.954	561.716	20.098.238	20.659.954	-		

Investerings 2024: Extra aandacht

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
PARTICULIERE BESCHOEIINGEN 2024	2024	200.000	-	200.000	-	200.000	Extra aandacht	Krediet 705163 overboeken naar 705162 voor 2024.
Totaal		200.000	-	200.000	-	200.000		

Investerings 2025: Bijstelling plan

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
VERV INSTALL PARK GAR 10JR 2025	2025	111.824	-	111.824	-	111.824	Bijstellen plan	Kredieten kunnen vervallen, hiervoor in de plaats zijn een aantal nieuwe investeringen opgevoerd in het investeringsplan 2024. Per saldo is het ongeveer gelijk. Via de PPN24 is al rekening gehouden met de kapitaallasten.
VERV INSTALL PARK GAR 5JR 2025	2025	39.257	-	39.257	-	39.257	Bijstellen plan	Idem
VERV INSTALL PARK GAR 7JR 2025	2025	347.208	-	347.208	-	347.208	Bijstellen plan	Idem
VERV INSTALL PARK GAR 8JR 2025	2025	19.342	-	19.342	-	19.342	Bijstellen plan	Idem
AV RAADSZAAL	2025	140.000	-	140.000	150.000	-10.000	Bijstellen plan	
Totaal		657.631	-	657.631	150.000	507.631		

Investerings 2025: Conform

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
DIVERSE INVESTERINGEN ACCOMODATIES	2025	13.676.734	41.668	13.635.066	4.863.774	8.812.960	Conform	2026 € 1.705.232, 2027 € 3.158.542
ONDERGRONDSE CONTAINERS 2025	2025	444.000	-	444.000	444.000	-	Conform	
VRIJVERVAL RIOLERING 2025	2025	1.344.000	-	1.344.000	1.344.000	-	Conform	
Totaal		15.464.734	41.668	15.423.066	6.651.774	8.812.960		

Investerings 2026: Bijstelling plan

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
VERV INSTALL PARK GAR 10JR 2026	2026	31.640	-	31.640	-	31.640	Bijstellen plan	Kredieten kunnen vervallen, hiervoor in de plaats zijn een aantal nieuwe investeringen opgevoerd in het investeringsplan 2024. Per saldo is het ongeveer gelijk. Via de PPN24 is al rekening gehouden met de kapitaallasten.
VERV INSTALL PARK GAR 3JR 2026	2026	30.922	-	30.922	-	30.922	Bijstellen plan	Idem
VERV INSTALL PARK GAR 5JR 2026	2026	18.328	-	18.328	-	18.328	Bijstellen plan	Idem
VERV INSTALL PARK GAR 7JR 2026	2026	436.517	-	436.517	-	436.517	Bijstellen plan	Idem
Totaal		517.407	-	517.407	-	517.407		

Investerings 2026: Conform

Omschrijving	Jaar gereed	Restant krediet	Voortgang incl verplicht	Ruimte	Prognose (einde proj.)	Verschil	Status	Toelichting (tijd & geld)
VRIJVERVAL RIOLERING 2026	2026	1.344.000	-	1.344.000	1.344.000	-	Conform	
Totaal		1.344.000	-	1.344.000	1.344.000	-		

Bijlage 4 Winterplan

In deze bijlage wordt de stand van zaken weergegeven van de uitvoering van het Winterplan, maatregelenpakket Energiecrisis. Dit maatregelenpakket is op 9 november 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Met dit plan heeft de gemeente, aanvullend op de (voorgenomen) rijksmaatregelen en de al eerdere genomen lokale maatregelen, extra middelen vrijgemaakt om de gevolgen van de energiecrisis enigszins te beperken. Het maatregelenpakket is een aanvulling op het reguliere aanbod van regelingen, voorzieningen en activiteiten voor onder andere de aanpak van armoede- en schuldenproblematiek en in aanvulling op de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk ter verzachting van de hoge kostenstijgingen.

De afgelopen maanden is hard gewerkt aan de voorbereiding en uitvoering van de maatregelen door de verschillende beleidsadviseurs en projectleiders. De coördinatie van de uitvoering van het Winterplan is projectmatig aangepakt om snel op vlieghoogte te komen. Maatregelen zijn afgedaan of zijn in uitvoering. Een klein deel is nog in voorbereiding omdat hier nog separate besluitvorming mee is gemoeid, of maken onderdeel uit van een programma. De verdere uitvoering van de maatregelen en de maatregelen die nog in voorbereiding zijn, worden teruggelegd in de lijn, zoals bijvoorbeeld het programma Duurzaamheid.

Overzicht voortgang maatregelen

1. Energietoeslag 2022 en 2023

De Energietoeslag 2022 kon tot 1 juli 2023 worden aangevraagd en heeft € 6.754.732,59 gekost. In totaal hebben 5196 huishoudens met een laag inkomen een energietoeslag van € 1.300 voor het jaar 2022 ontvangen.

2. Energietoeslag 2023

Bovenop de verstrekking van de Energietoeslag 2022 volgt nog een extra Energietoeslag van ongeveer € 1.300 in de tweede helft van 2023. De wet Energietoeslag 2023 zou vanaf 1 juli 2023 gelden, maar die wet moet nog door beide kamers worden behandeld en laat dus nog op zich wachten. Het is onduidelijk wanneer de wet van kracht wordt, maar de minister van SZW is er veel aan gelegen om deze zo snel mogelijk in te voeren.

Update => De wet Energietoeslag is begin oktober aangenomen. Op 24 oktober 2023 zijn de beleidsregels energietoeslag Nissewaard 2023 vastgesteld. De huishoudens die bij de gemeente in beeld zijn, ontvangen ambtshalve een eenmalige energietoeslag van € 1.300,-. De huishoudens die volgens de voorwaarden voldoen van een laag inkomen en niet in aanmerking komen voor de ambtshalve toekenning kunnen de energietoeslag aanvragen via de gemeente.

3. Eenmalige verhoging in 2023 van de individuele inkomenstoelage (IIT) en de energiebijdrage voor gepensioneerden met € 50

De individuele Inkomenstoelage en de Energiebijdrage voor gepensioneerden worden in het jaar 2023 eenmalig verhoogd. Het uitkeren van de eenmalige verhoging van de IIT en de Energiebijdrage is met ingang van 1 januari 2023 ingezet en loopt tot het einde van dit kalenderjaar. Daarnaast onderzoeken of we door middel van onder meer ambtshalve verstrekking en het aanschrijven van bepaalde doelgroepen hoe we het bereik van de

individuele Inkomensvoet (IIT) kunnen verhogen en hoe we op deze wijze het proces het best kunnen vereenvoudigen.

4. Uitbreiding Jeugdfonds Sport en Cultuur

De gemeente Nissewaard heeft de regeling Stimuleren sport, cultuur en educatie. Door deze voorziening kan een beroep worden gedaan op een vergoeding van de kosten voor sport, cultuur en educatie. De gemeente Nissewaard is hiervoor een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Jeugdfonds Sport & Cultuur (JSC) en Stichting Leergeld Zuid-Holland Midden. Met ingang van 2023 heeft het college besloten de ondergrens te verruimen van 120% naar 150% van de bijstandsnorm, zodat meer kinderen in gezinnen met een laag inkomen aanspraak kunnen maken op de regeling.

Daarnaast wordt een pilot gestart om deze regeling uit te breiden naar volwassenen. Het gaat daarbij om inwoners die nu niet kunnen deelnemen aan sport of beweging of culturele activiteiten vanwege hun financiële situatie en die nu niet onder de doelgroep jeugd vallen. Het streven was te starten in 2023. Doordat een beroep op het Volwassenenfonds moet worden gedaan via een intermediair en het uitzetten van de communicatie binnen de inwoners noodzakelijk is om de pilot tot een succes te brengen, is ervoor gekozen om te starten per 1 januari 2024. Dit is ook mede op advies het Volwassenenfonds. De planning is dat het college in Q3 hierover een besluit neemt.

5. Bijdrage energiekosten maatschappelijke organisaties, zoals sport- en sociale vereniging

Om te voorkomen dat verenigingen of stichtingen omvallen en inwoners niet langer mee kunnen doen aan sociale, sportieve of culturele activiteiten, zijn twee ondersteunende subsidieregelingen beschikbaar.

- Subsidieregeling Compensatie Energielasten maatschappelijke organisaties Nissewaard 2023 (CEMO-regeling).
- Subsidieregeling Maatschappelijke initiatieven energiecrisis Nissewaard 2023 (zie ook maatregel 9).

Er zijn zeven aanvragen CEMO gedaan door de volgende verenigingen:

- Scouting de Hartelgroep
- Tennis de Hartel
- VV Spijkenisse
- Korfbal Olympia
- Hockey Spijkenisse
- Biljartvereniging de Rietlander

Een collegevoorstel om de CEMO-regeling te verlengen wordt is in voorbereiding. Daarin wordt een relatie gelegd met de Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen (NEAS-regeling). Deze landelijke regeling is bedoeld om amateursportverenigingen eenmalig gedeeltelijk te compenseren voor de gestegen energiekosten en die geen gebruik kunnen maken van de TEK-regeling (Tegemoetkoming Energiekosten).

De hoge energieprijzen hebben een grote impact op de openbare zwembaden. Om de openbare zwembaden te behouden, is door het Rijk een Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden (MEOZ-regeling) opgesteld. Wij hebben inmiddels een aanvraag ingediend.

6. Voorlichting over regelingen voor werknemers en kandidaten Voorne Putten Werkt (VPW)
De energie- en armoedecoach heeft samen met collega's van het preventieteam op alle afdelingen van VPW voorlichting gegeven over voorliggende voorzieningen en toeslagen. De voorlichtingsbijeenkomsten zijn goed bezocht. Er is ook voorlichting gegeven op een externe werklocatie, bij een Inlener waar een groepsdetachering plaatsvindt. Ook zijn naar aanleiding van deze bijeenkomsten een aantal individuele gesprekken gevoerd met medewerkers die vervolgvragen hadden. Dit traject loopt nog. De uitvoering van "iets lekkers bij de lunch" loopt ook. Eén keer per week krijgen alle medewerkers iets lekkers bij de lunch. Dat varieert van een warme maaltijd tot iets koels te drinken. Dit is afhankelijk van de werklocatie en het weer.

7. Uitbreiding preventieteam en Maatwerk – ophoging bijzondere bijstand
Het preventieteam is inmiddels uitgebreid met twee medewerkers. Eén medewerker richt zich op vroegsignalering van achterstanden in de vaste lasten. De andere medewerker geeft samen met een energiecoach voorlichting op het gebied van energiebesparing en voert financieel adviesgesprekken met inwoners die eerder de energietoeslag hebben ontvangen.

De werkinstructie Maatwerk ophoging bijzondere bijstand biedt mogelijkheden om maatwerk te bieden aan inwoners die geen gebruik kunnen maken van andere voorliggende voorzieningen.

8. Actieve communicatie gemeentelijke armoederegelingen
De laatste maanden is fors ingezet op de communicatiecampagne Geldzorgen. Deze campagne is geplaatst op de verschillende mediakanalen van de gemeente, zoals publicatie in de lokale krant Groot Nissewaard, borden langs de weg, Facebook en Instagram. De website is aangepast zodat alle armoederegelingen beter te vinden zijn en tevens extra onder de aandacht gebracht door middel van een zogeheten tegel op de hoofdpagina. Uit metingen komt naar voren dat inwoners de informatie substantieel beter kunnen vinden. De communicatiecampagne Geldzorgen kent een bovengemiddeld bereik ten opzichte van andere campagnes. Deze campagne heeft op social media meer dan 70.500 personen bereikt en kende meer weergaven dan andere berichten van de gemeente Nissewaard. Uit de cijfers van de website komt ook naar voren dat tijdens de campagne Geldzorgen meer (nieuwe) bezoekers kende die de website hebben bezocht. Zo heeft het product Bijstandsuitkering zo'n 4.000 nieuwe bezoekers gehad ten opzichte van de voorafgaande maanden. Ook is er te zien dat het product Eenmalige energietoeslag vaker is bezocht. Mede op basis van deze metingen en het aanbrengen van focus wordt gekeken hoe we toekomstige campagnes succesvol kunnen laten zijn. Het preventieteam heeft voorlichting gegeven over gemeentelijke armoederegelingen en de ondersteuning die gemeente en haar maatschappelijke partners hierin zouden kunnen bieden. Er is onder andere nieuw voorlichtingsmateriaal ontwikkeld en is in de krant extra aandacht geschonken aan de verschillende mogelijkheden om een extra steuntje in de rug te krijgen bij (dreigende) geldzorgen.

9. Stimuleren gezonde voeding op scholen
Wij hebben een projectteam Schoolontbijt geformeerd die contact heeft gezocht met verschillende scholen. Een aantal scholen heeft schoolontbijt inmiddels goed op de rit en heeft geen ondersteuning vanuit de gemeente nodig. De gemeente richt zich nu op scholen die direct mee willen doen. Zij kunnen als voorbeeld dienen voor de overige scholen die zich er nog niet aan willen of kunnen committeren. We zien dat scholen daarin creatief

meedenken, zoals het gebruik van voorraadkasten waar scholen zelf boodschappen voor doen.

Inmiddels is door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap samen met het Jeugdeducatiefonds (JEF) en het Rode Kruis het landelijk programma Schoolmaaltijden gestart, waarin gratis schoolmaaltijden worden verstrekt. Met de gemeentelijke bijdrage zijn scholen in staat gesteld om vormen van schoolontbijt te organiseren. Onderzocht wordt nog of scholen uiteindelijk kunnen volstaan met de middelen uit het landelijk programma of dat een lokale bijdrage noodzakelijk is en blijft.

10. Maatschappelijke initiatieven

Wij hebben op 7 februari 2023 een regeling vastgesteld om maatschappelijke initiatieven voor getroffen organisaties en inwoners, als gevolg van de energiecrisis, te ondersteunen (zie ook 5).

11. Warm incasseren/coulant invorderen (inning facturen en leges) en actief communiceren hierover

Voor bedrijven en inwoners hanteert de gemeente een warm incasso/coulant invorderingsbeleid ten aanzien van de betaling van openstaande facturen en vorderingen in verband met leges. Partners, zoals woningcorporaties, zijn gevraagd dit beleid te volgen.

12. Professioneel advies ondernemers/ ondersteuningspunt energiekosten ondernemers

Voor ondernemers hebben wij op 31 januari jl. een subsidieregeling vastgesteld. Zij krijgen (in de vorm van een voucherregeling) professioneel advies aangeboden, over onder andere hoe de bedrijfsvoering te verduurzamen en energieverbruik/-kosten terug te dringen. Er is een (online) landingsplaats ingericht waar ondernemers terecht kunnen met hun vragen/zorgen en waar zij gewezen worden op bestaande regelingen en mogelijkheden. Er zijn inmiddels 14 aanvragen beschikt.

13. Brandbrief Rijk - aandacht gevolgen energiecrisis voor de Nissewaards ondernemers

Op 18 november 2022 heeft wethouder Mijns mede namens de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat van de MDRH een brandbrief verstuurd aan de minister.

14. Energiebesparing door verlaging temperatuur gemeentelijke locaties

De gebruikers van gemeentelijk vastgoed worden gestimuleerd om energiebesparende maatregelen te nemen, zoals de temperatuur niet hoger dan 19 graden zetten en de verlichting uit doen bij het verlaten van het pand. In aanloop naar het nieuwe winterseizoen zal de communicatie met betrekking tot deze gedragscomponent van gebruikers weer geïntensiveerd worden. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van de installaties/locaties waar de temperatuur alleen kan worden afgeregeld en een totaalplanning om voor deze locaties de maximale verwarming op 19 graden af te regelen en voor de zomerperiode de eventuele koeling op 27 graden. Door wisseling van de leverancier als gevolg van het betreffende aanbestedingsresultaat is de uitvoering wel iets vertraagd.

15. Versnellen verledning

Ten aanzien van de openbare verlichting wordt de conventionele verlichting omgezet naar LED-verlichting. Inmiddels is het uitvoeringsplan Openbare Verlichting 2024 in concept gereed en wordt opgenomen in het uitvoeringsplan beheer openbare ruimte 2024-2027. In totaal is er

voor 2026 en 2031 een krediet benodigd van € 6,5 miljoen voor vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte. Hiervoor is op dit moment geen dekking in de begroting en wordt opgevoerd als knelpunt bij de Perspectiefnota 2024 (stelpost Beheer).

16. Energiebesparing door verduurzaming van gemeentelijk vastgoed

De verduurzaming van het gemeentelijk Vastgoed kent inmiddels de volgende uitvoeringstrajecten:

1. Om de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed naar 2050 (portefeuille zoveel mogelijk CO2 neutraal) toe verder in te vullen, worden alle gemeentelijke panden op basis van het energieverbruik verder geïnventariseerd op de verduurzamingsmogelijkheden en wordt de realisatie geïntegreerd met het planmatig (groot) onderhoud. De verduurzamingsmaatregelen voor de eerste tranche panden is opgenomen en zijn inmiddels geïntegreerd met de betreffende MJOP's. De komende jaren zullen hier via dit proces telkens nieuwe panden aan worden toegevoegd. De financiering is onderdeel van de toegekende budgetten voor planmatig onderhoud en verduurzaming.
2. In aanvulling op de plaatsing van zonnepanelen op de sportaccommodaties, worden op de overige gemeentelijk vastgoedobjecten die hiervoor geschikt zijn, zonnepanelen geplaatst. In Q3 wordt hiertoe een separaat plan van aanpak opgesteld. Voor de eerste panden, van VPW, zijn de voorbereidingswerkzaamheden gestart. Hiervoor geldt dat het in principe gaat om zichzelf terugverdienende maatregelen. Financiering hiervoor wordt aangevraagd.
3. Parallel worden de accommodaties die nu nog alleen van zonnepanelen zijn voorzien, waar van toepassing, meegenomen in het traject voor verdergaande verduurzamingsmaatregelen uit punt 1.

17. Verduurzaming vastgoed maatschappelijke organisaties

Wij willen accommodaties, die een maatschappelijk doel dienen maar niet in gemeentelijk bezit zijn, ondersteunen en faciliteren door middel van maatwerk bij hun verduurzamingsopgave. Een speciaal voor deze taak aangetrokken adviseur verduurzaming maatschappelijk- en bedrijfsvastgoed is hiermee aan de slag.

18. Aanbesteding energiecoach aan huis

De energiecoaches zijn inmiddels gestart met hun werkzaamheden. Zij werken daarbij nauw samen met de financieel coach van het preventieteam, zodat indien nodig gezorgd kan worden voor toeleiding naar de juiste ingang bij de gemeente of instanties, wanneer sprake blijkt te zijn van eventuele bredere problematiek, waaronder (dreigende) schuldenproblematiek. De energiecoaches geven energieadvies aan huis en delen (en indien gewenst aanbrengen) benodigde energiebesparende producten uit.

19. Energiecoach aan huis en activiteiten energiecoach

Buiten de doelgroep 120% van de bijstandsnorm wordt ingeschat dat nog zo'n 1500 huishoudens ondersteuning nodig hebben bij het verduurzamen van de woning. De energiecoaches bieden deze groep actief de hulp aan. Dit doen zij samen met een medewerker van het preventieteam (in het kader van signaleren energiearmoede). Daarbij worden gedragstips gegeven en wordt gekeken welke energiebesparende maatregelen mogelijk zijn (en indien mogelijk direct worden uitgevoerd). Naast eventuele huisbezoeken, wordt ook onder andere voorlichting in de wijk georganiseerd. Er is een betaalde energiecoach werkzaam en er zijn meerdere vrijwillige energiecoaches actief. In dit lopende

project verbindt de energiecoach zich op allerlei manieren met de bewoner, zoals het NK tegelwippen en het zichtbaar zijn in de aardgasvrije wijk. Verder leggen de coaches nog steeds huisbezoeken af.

20. Tegemoetkoming energiezuinig witgoed

Huishoudens die vorig jaar de Individuele Inkomens Toeslag (IIT) hebben ontvangen, kunnen in aanmerking komen voor een cadeaukaart. Met deze cadeaukaart kan met 300 euro korting een energiezuinige koelkast, vriezer, wasmachine of afwasmachine worden gekocht. In totaal kunnen 830 huishoudens hiervoor in aanmerking komen. Alle cadeaukaarten (830) zijn op dit moment uitgegeven. Hiervan zijn ongeveer 180 daadwerkelijk gebruikt. Na twee maanden verlopen de cadeaukaarten en komen weer beschikbaar voor bewoners die op een wachtlijst staan. Het werken met een cadeaukaart wordt nog geëvalueerd om te bepalen of dit toereikend is om tot daadwerkelijke aanschaf van een energiezuinig apparaat over te gaan.

21. Buurtparticipatietrajecten energiearmoede

Vanuit de Regeling Reductie Energiebesparing loopt de pilot buurtteams: burens helpen burens om te verduurzamen. Voor de begeleiding hiervan is een traject gestart met Buurkracht. Het vinden van vrijwilligers is heel moeilijk gebleken, maar er lijkt een doorbraak te zijn nu Buurkracht de samenwerking heeft opgezocht met Stichting Samen Voor Inwoners (SVI) en bewonersvereniging de samenwerking. Met elkaar gaat zij vrijwilligers werven en bijeenkomsten organiseren in het kader van buurtparticipatie.

22. Samenwerkingsinitiatieven met woningcorporaties

Woningcorporaties hebben een verhuiskaart gekregen waarin bewoners bij verhuizing direct de energiecoach krijgen aangeboden. Er wordt een algemene communicatiecampagne gestart om de doelgroep uit te nodigen een energiecoach langs te laten komen. Woningcorporaties zijn door ons gevraagd om voor de doelgroep die net buiten de energiearmoede doelgroep valt, maar wel wat hulp kan gebruiken, hun klusdienst in te zetten om energiebesparende maatregelen aan te brengen. Hier is verdere actie nog op noodzakelijk. Wel wordt de samenwerking opgezocht om bewoners te bereiken die recht hebben op een energiecoach met energiebesparende maatregelen.

23. Algemene initiatieven

Er komt een gedragsonderzoek naar het aanpassen van gedrag van bewoners, we trekken hierin op met andere gemeenten en een gedragsadviesbureau, dit zit nu in offertefase. De bespaarwaaier (gedragsinterventie) wordt aangeschaft om (vooral in huurwoningen) in te zetten op gedragsverandering. De samenwerking met het gedragsadviesbureau wordt voortgezet, voor de bespaarwaaier is de opdracht gegeven. De waaier wordt ingezet bij huurders in de aardgasvrijwijken, door de energiecoaches binnen de aanbesteding en op algemene events.

24. Uitvoering maatregelen

Mensen die geldproblemen kunnen naar de website om te kijken bij welke hulpverleners ze in Nissewaard terecht kunnen (Geldfit). Daarnaast wordt op verschillende wijzen gecommuniceerd over mogelijkheden om energiearmoede te bestrijden.

	Maatregel	Status	pfh
1	Energietoeslag 2022	☑ afgerond	WHS
2	Energietoeslag 2023	In uitvoering	WHS
3	Eenmalige verhoging in 2023 van de individuele inkomenstoelage en de energiebijdrage voor gepensioneerden met € 50	In uitvoering	WHS
4	Uitbreiding Jeugdfonds Sport en Cultuur	In afwachting collegebesluit	WHS
5	Bijdrage energiekosten maatschappelijke organisaties, zoals sport- en sociale vereniging	In uitvoering	WJP
6	Voorlichting over regelingen voor werknemers en kandidaten Voorne Putten Werkt (VPW)	☑ afgerond	WHS
7	uitbreiding preventieteam en Maatwerk – ophoging bijzondere bijstand	In uitvoering	WHS
8	Actieve communicatie gemeentelijke armoederegelingen	In uitvoering	WHS
9	Stimuleren gezonde voeding op scholen	In uitvoering	WHS
10	Maatschappelijke initiatieven	In uitvoering	WHS
11	Warm incasseren/coulant invorderen (inning facturen en leges) en actief communiceren hierover	☑ afgerond	WHS
12	Professioneel advies ondernemers/ ondersteuningspunt energiekosten ondernemers	In uitvoering	WJM WHS
13	Brandbrief Rijk - aandacht gevolgen energiecrisis voor de Nissewaards ondernemers	☑ afgerond	WJM
14	Energiebesparing door verlaging temperatuur gemeentelijke locaties	In uitvoering	WMH
15	Versnellen verleding	In voorbereiding	WMH
16	Energiebesparing door verduurzaming van gemeentelijk vastgoed	In uitvoering	WMH
17	Verduurzaming vastgoed maatschappelijke organisaties	In uitvoering	WCH
18	Aanbesteding energiecoach aan huis	☑ afgerond	WCH
19	Energiecoach aan huis en activiteiten energiecoach	In uitvoering	WCH
20	Energiezuinig witgoed	In uitvoering	WCH
21	Buurtparticipatietrajecten energiearmoede	In uitvoering	WCH
22	Samenwerkingsinitiatieven met woningcorporaties	In uitvoering	WCH
23	Algemene initiatieven	In uitvoering	WCH
24	Uitvoering maatregelen, waaronder Geldfit	☑ afgerond	WCH

Financieel overzicht van de voortgang:

Status:	Dekking:
1 = in voorbereiding	RM ET = Rijksmiddelen energietoeslag
2 = in uitvoering	RES EC = Reserve energiecrisis
3 = afgerond	RM EA = Rijksmiddelen energiearmoede

Maatregelen	status	Geraamde kosten	dekking	realisatie t/m 25-10-2023	prognose eind 2023	overhevelen naar 2024
TOTALEN		€ 15.402.279		8.105.281	14.885.613+PM	
Deelopdracht I Maatregelen gericht op beperken impact op de samenleving		€ 13.959.179		7.416.293	14.196.625+PM	
1 a. Energietoeslag 2022	3	€ 6.260.673	RM ET*	7.001.838	7.001.838	nee
2 b. Energietoeslag 2023	2	€ 6.673.506	RM ET	0	6.568.506	ja
subtotaal Energietoeslag		€ 12.934.179		7.001.838	13.570.344	
3 a. Eenmalige verhoging individuele inkomensvoet	2	€ 140.000	RES EC	103.800	140.000	nee
b. Uitbreiding bereik individuele inkomensvoet	2	pm	RES EC	0	0	nee
4 Uitbreiding Sport en cultuurfonds voor volwassenen	1	€ 100.000	RES EC	0	100.000	nee
5 Bijdrage energiekosten maatschappelijke organisaties	2	€ 300.000	RES EC	55.383	55.383+PM	mogelijk
6 Voorlichting regelingen aan werknemers en kandidaten VPW	3	€ 70.000	RES EC	28.548	70.548	nee
7 a. Uitbreiding preventieteam uitvoeringskosten	2	€ 130.000	RES EC	47.335	65.000	nee
b. Maatwerk – ophoging bijzondere bijstand (plafond)	2	€ 100.000	RES EC	12.998	12.998	ja
8 Actieve communicatie gemeentelijke armoederegelingen	2	€ 50.000	RES EC	32.799	32.799+PM	nee
9 Onderzoek stimuleren gezonde voeding scholen	2	€ 25.000	RES EC	1.452	1.452	nee
10 Maatschappelijke initiatieven	2	€ 10.000	RES EC	100	100	nee
11 Warm incasseren/coulant invorderen en actief communiceren	3	€ 0	RES EC	0	0	nee
12 Advies ondernemer/ondersteuningspunt ondernemers	2	€ 100.000	RES EC	29.039	45.000	nee
13 Brandbrief	3	€ 0	RES EC	0	0	nee
Uitvoeringskosten WII/ Witgoed	3	€ 0	RES EC	103.000	103.000	nee
Subtotaal reserve energiecrisis		€ 1.025.000		414.454	626.281+PM	
Deelopdracht II Maatregelen gericht op beperken impact op gemeentelijke accommodaties en buiten				PM	PM	
14 Energiebesparing door verduurzaming van gem.locaties	2	PM		**	**	nee
15 Versnellen verledning	1	PM		PM	PM	nee
16 Energiebesparing door verduurzaming van gem.vastgoed	2	PM		**	**	nee
Deelopdracht III Maatregelen uit het uitvoeringsplan Energiearmoede		€ 1.443.100		688.988	688.988+PM	
17 Verduurzamen vastgoed maatschappelijke organisaties	2			**	**	nee
18 Aanbesteding energiecoach aan huis	3	€ 555.000	RM EA	114.910	114.910	ja
19 Energiecoach aan huis en activiteiten energiecoach	2	€ 100.000	RM EA	49.145	49.145+PM	ja
20 Tegemoetkoming energiezuinig witgoed	2	€ 270.000	RM EA	100.000	100.000+PM	ja
21 Buurtparticipatietrajecten	2	€ 40.000	RM EA	279.562	279.562+PM	ja
22 Samenwerking woningcorporatie	2	€ 30.000	RM EA	2.172	2.172+PM	ja
23 Algemene initiatieven	2	€ 90.000	RM EA	2.000	2.000+PM	ja
24 Uitvoering maatregelen (incl. data en communicatie)	3	€ 358.100	RM EA	141.199	141.199	ja
* de uitgaven zijn hoger dan de inkomsten (nadeel verwerkt in de jaarrekening 2022)						
** de gemaakte kosten vallen binnen de bestaande middelen in de begroting						